

Buhalterija

apskaitos ir mokesčių apžvalga

Nr. 9 (1000)

2025 m. kovo 4 d.

Apskaita ir atskaitomybė 5–7 psl.

Gintautas DEVEIKIS

Naujasis pavyzdinis sąskaitų planas

Mokesčiai 8–13 psl.

Metinio GPM deklaravimas: naujausi mokesčių administratoriaus išaiškinimai

Nors gyventojų metinės GPM deklaracijos pateikimas ir GPM apskaičiavimas yra pačių gyventojų prievolė ir atsakomybė, neretai darbuotojai pirmiausiai prašo buhalterijų paaiškinti deklaravimo ypatumus. Todėl buhalteriams naudinga žinoti mokesčių administratoriaus nuomonę GPM deklaravimo ir mokėjimo klausimais.

Mielosios skaitytojos!

Nuoširdžiai sveikiname Jus su į širdis ir mintis pasibeldusiu pavasariu ir šilta bei džiugia moterų švente!

Išlikite dalykiškos ir žavios, kantrios ir išmintingos, mylimos ir mylinčios, besišypsančios ir laimingos!

Sėkmės visuose Jūsų darbuose ir siekiuose!

Redakcija

Gerbiameji prenumeratoriai,
pranešame, kad kitas savaitraščio „Buhalterija“ apskaitos ir mokesčių apžvalga“ padidintos apimties numeris išeis kovo 18 d. kartu su specialiu išsamiu priedu, skirtu svarbiems mokesčių klausimams.

Savaitraščio „Buhalterija“ redakcija

**SPECIALUS numeris,
skirtas ir 73-iojo „Pačiolio“
didžiojo seminaro dalyviams**

SAVAITĖS MINĖTINOS DIENOS

Kovo 9 d.

LIETUVOS VARDŲ DIENA

Šią dieną siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į svarbų istorinį įvykį, kai 1009 m. Lietuva buvo paminėta seniausiame rašytiniame šaltinyje – Kvedlinburgo metraštyje.

Kovo 11 d.

**LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
ATKŪRIMO DIENA**

1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės ATKŪRIMO Aktą, kuriame rašoma, kad atkuriamas 1940 metais svietimos jėgos panaikintas Lietuvos valstybės suverenių galių vykdymas, ir Lietuva nuo šiol yra nepriklausoma valstybė.

SVEIKINAME!

Kovo 4 d. Daugvarda, Daugvydas, Kazys, Kazimieras.

Kovo 5 d. Giedrė, Giedrius, Olivija.

Kovo 6 d. Norvydas, Raminta, Rožė.

Kovo 7 d. Geivyda, Rimtas, Rimtautas.

Kovo 8 d. Ašvilas, Ašvydė, Vydminas.

Kovo 9 d. Klausutė, Žyginta, Žygintas.

Kovo 10 d. Butgailė, Medūnas, Naumantas.

Kovo 11 d. Gedmilas, Kostas, Vijolė.

Kovo 12 d. Galvirdas, Galvirdė, Žostarta.

Kovo 13 d. Liutaurė, Liutauras, Vitkantas.

Kovo 14 d. Darmantas, Kargaudas, Matilda.

Kovo 15 d. Raigardas.

Kovo 16 d. Norvilas, Vaidota, Vaidotas.

Kovo 17 d. Patricija, Patrikas, Vita.

Naudingos specialistų įžvalgos ir praktiniai patarimai – metų pradžios NUOTOLINIAME „Pačiolio“ didžiajame seminare

APSKAITOS IR APMOKESTINIMO PROCESŲ SUTVARKYMAS ĮMONĖJE. PASIRENGIMAS BŪSIMAI MOKESČIŲ REFORMAI

Nuo kovo 20 d. – visoje Lietuvoje!

Programa

1. 2024 m. finansinė atskaitomybė: **pokyčių santrauka**.
2. Naujausio finansinių ataskaitų **kokybės tyrimo** apžvalga.
3. **PVM lengvata** smulkiesiems verslininkams.
4. Mokesčių įstatymų komentarų pasikeitimų apžvalga.
5. **Aktualios mokestinės** 2025 m. pradžios ataskaitos ir deklaracijos.
6. iEKA ir pasirengimas **apvalinti atsiskaitymus grynaisiais pinigais**.
7. **Mokesčių tvarkymo įmonėje** geroji praktika.

Lektoriai

Auditorius, doc. dr.
Gediminas KALČINSKAS

Auditorius
Gintautas DEVEIKIS

Ekspertė konsultantė
Oksana GALIN

Ekspertė konsultantė
Marina GUPTOR

Auditorius
Valdas JAGMINAS

Ekspertas konsultantas
Vaidotas DAUSKURDAS

Kiekvienas NUOTOLINIO seminaro dalyvis:

- **Gaus išsamią ir naudingą seminaro medžiagą**, kurioje nagrinėjami klausimai gausiai iliustruojami praktiniais pavyzdžiais, pateikiamos naudingos buhalterinių ir mokesčių dokumentų bei registrų formos, aktualių juridinių dokumentų pavyzdžiai. **Ši darbo priemonė išlieka naudinga dar ilgą laiką po seminaro.**
- **Gaus seminare nagrinėjamų dokumentų pildomus šablonus**, kuriais galima naudotis neribotą laiką.
- Savo pasirinktu laiku ir patogioje vietoje galės internete **stebėti įrašytus lektorių aiškinimus – nebūtinai eilės tvarka, bet išsirinkdami tuo metu aktualiausius klausimus.**
- **Išklausti seminarą galės ne vieną kartą.**
- **Užduoti rūpimus klausimus lektoriams ir gauti atsakymus galės el. paštu.**

Seminaro kaina savaitraščio BUHALTERIJA prenumeratoriams
iki kovo 15 d. – 118 €, nuo kovo 16 d. – 158 € (PVM netaikomas).

Norėdami įsigyti nuotolinį seminarą, sumokėkite jo kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a.s. LT34 7044 0600 0597 7111 AB SEB banke.

Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (DS73N), pristatymo adresą, tel. numerį ir el. pašto adresą.**

Šiame numeryje skaitykite:

Profesionalus ir patikimas buhalterio PATARĖJAS

4 REDAKCIJOS ŽODIS

Sveikinimas

5 APSKAITA IR ATSKAITOMYBĖ

Gintautas DEVEIKIS

Naujasis pavyzdinis sąskaitų planas

8 MOKESČIAI

Metinio GPM deklaravimas:
naujausi mokesčių
administratoriaus išaiškinimai

14 BUHALTERINĖ VADYBOS IR KAŠTŲ APSKAITA

Valdas JAGMINAS

Savikainos apskaičiavimo
metodai ir būdai (1)

19 KONSULTACIJOS

UAB „Pačiolis“ ekspertų konsultacijos

22 KONSULTACIJOS

Lietuvos banko specialistų
konsultacijos

25 VMI RAŠTAI

Valstybinės mokesčių inspekcijos
raštai

28 REGLAMENTŲ NAUJIENOS

Per savaitę priimtų svarbiausių
naujų norminių aktų ir jų
pakeitimų apžvalga

29 VERTA ŽINOTI

Refinansuojate būsto paskolą?
Už šiuos 3 dalykus mokėti nereikės

30 VERTA ŽINOTI

Nauji kibernetinio saugumo
reikalavimai verslui įsigaliojo:
daugybė neatsakytų klausimų
ir milijoninės baudos

33 ETIKETAS

Naudojimosi mobiliuoju
telefonu etiketo vadovas:
kaip elgtis viešose situacijose

36 ŽMONĖMS

Auginu vaiką. Kas man priklauso?

39 PSICHOLOGIJA

Evelina KAVALIAUSKAITĖ

Laiko planavimo įgūdžiai

41 (NE)ĮDOMIOJI STATISTIKA

„Sodros“ apžvalga: pajamos
augo, tačiau darbo rinkos
aktyvumas mažėjo

44 MOKESČIŲ KALENDORIUS

Mokesčių deklaravimo ir
sumokėjimo kalendorius

45 POST SCRIPTUM

Palmiros horoskopas buhalteriams

Mielieji kolegos,

Jūsų rankose – **1000**-asis savaitraščio numeris.

Džiaugiamės, kad turime ištikimų skaitytojų, kruopščiai sekančių kiekvieną savaitraščio numerį. Malonu, kad jų gretas nuolat papildo ir nauji prenumeratoriai.

Savaitraščio redakcija, kaip ir iki šiol, stengsis būti naudinga skelbdama vertingą informaciją šiame rimtame buhalteriams skirtame profesiniame leidinyje.

Dėkojame už kiekvieną prasmingą susitikimą su Jumis. Tikimės, kad esame naudingi ir reikalingi Jūsų nelengvame kasdieniame darbe.

Linkime sėkmės!

NAUJASIS PAVYZDINIS sąskaitų planas

Gintautas DEVEIKIS
Auditorius

Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V2-1 2025 m. vasario pradžioje buvo paskelbtas naujas pavyzdinis sąskaitų planas ir panaikinta ankstesnė jo versija. Pastaroji gyvavo apie dešimtmetį. Pagirtina, kad dokumentą patvirtinusi AVNT suskubo paskelbti ir trumpą pranešimą – kas naujajame sąskaitų plane pasikeitė. Jis buvo papildytas trimis naujomis sąskaitomis: dvi skirtos sumų apvalinimui atsiskaitant grynaisiais pinigais (tokia tvarka išgalios nuo gegužės 1 d.) ir trečia skirta kriptoturto apskaitai. Tik trys naujos eilutės 12 psl. dokumente per dešimtmetį! Ko gero, mažoka.

Pastarąjį dešimtmetį Lietuvoje išivyravusi finansinės apskaitos reglamentavimo ramybė vis dar nepajudinama. Net priėmus pagrindinius apskaitos įstatymus – Finansinės apskaitos bei Įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės, verslo apskaitos standartuose (beje, įstatyme jie jau beveik prieš trejus metus pervadinti į Lietuvos finansinės atskaitomybės standartus) – jokių pokyčių, nors jų „vyresnieji broliai“ – tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai – tobulinami kasmet. Tikėtina, kad ir nacionalinė ramybė ne amžina. Finansų ministerija jau beveik trejus metus vėluoja patvirtinti naują Lietuvos finansinės atskaitomybės standartą, skirtą pelno nesiekiantiems ūkio subjektams. Šis standartas turėtų atverti kelius ir kitiems patobulinimams.

Pavyzdinio sąskaitų plano tobulinimo poreikis

Kodėl prisireikė atnaujinti pavyzdinį sąskaitų planą? Nors jo pavadinime yra žodis *pavyzdinis*, kurio viena iš reikšmių yra *siektinas* dalykas, realybėje jis nėra nei geriausias, nei išsamiausias ar rekomenduojamas sąskaitų planas. Jame trūksta nemažai kasdienėms operacijoms registruoti svarbių sąskaitų. Toks tikslas ir nebuvo keliamas rengiant šį dokumentą, nes pavyzdinis sąskaitų planas skirtas verslo apskaitos standartų metodinėms ir kitoms rekomendacijoms rengti, kad, tuose išaiškinimuose įrašius kokią nors sąskaitą, būtų lengviau susigaudyti, kuriai kategorijai priskirtinas jos apskaitos objektas. Pavyzdžiui, naujoji sąskaita Nr. 2625 *Kriptoturtas* yra viena iš trumpalaikių investicijų sąskaitų. Kitaip tariant, AVNT šį sąskaitų planą rengia sau ir tobulina išimtinai pagal savo poreikius. Pastarasis pavyzdinio sąskaitų plano atnaujinimas – to pavyzdys. Į jį įtrauktos naujosios sąskaitos jau buvo naudotos

anksčiau skelbtose AVNT rekomendacijose dėl sumų apvalinimo ir kriptoturto apskaitos.

Trumpai apžvelkime naujųjų sąskaitų paskirtį ir panaudojimo būdus.

Sumų apvalinimas atsiskaitant grynaisiais pinigais

Šių metų gegužės 1 d. įsigalios LR atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymas, numatantis prievolę ūkio subjektams apvalinti grynaisiais pinigais mokamą ar gaunamą sumą 5 ct tikslumu. Tačiau pačių kainų apvalinti nereikalaujama. Dėl to gali susidaryti PVM sąskaitoje faktūroje ar kitame pardavimo dokumente nurodytos galutinės pardavimo kainos ir faktiškai sumokėtos sumos skirtumai.

Mokėtinos sumos apvalinimas bus privalomas ekonominę veiklą vykdančioms fiziniams ar juridiniams asmenims parduodant prekes ar teikiant paslaugas, už kurias pirkėjai atsiskaito grynaisiais pinigais, taip pat tais atvejais, kai gryniesiems pinigais išmokami už grąžintas anksčiau parduotas prekes ar anuliuotas paslaugas. Ir visiškai nesvarbu, koku būdu už jas buvo sumokėta perkant. Reikalavimas apvalinti sumas netaikomas, kai bendra mokėtina suma už vienu metu parduodamas ar grąžinamas prekes (paslaugas) mažesnė nei 5 ct.

Apvalinti nereikės atsiskaitant negrynaisiais pinigais – mokėjimo kortelėmis, dovanų kuponais, lojalumo kortelėse sukauptais pinigais, pinigų pervedimu iš banko sąskaitos ar kitais būdais. Įstatymas numato, kad nereikės apvalinti su prekių (paslaugų) pardavimu nesusijusių mokėjimų: valiutos keitimo, baudų, mokesčių ar rinkliavų, pensijų ir kitų socialinių išmokų, pinigų perlaidų, į sąskaitą įmokamų ar išgryninamų pinigų. Jeigu vienu metu bus atsiskaitoma grynaisiais ir negrynaisiais pinigais, suapvalinti reikalaujama tik grynaisiais mokamą sumą.

Apvalinama tik galutinė mokėtina suma. Jeigu ji baigiasi 1 ar 2 centais, suma apvalinama į mažesniąją pusę – iki 0, jeigu 3 ar 4 centais, suma apvalinama iki 5 ct. Jeigu mokėtina suma baigiasi 6 ar 7 centais, ji apvalinama į mažesniąją pusę – iki 5 ct, jeigu 8 ar 9 centais, apvalinama iki 10 ct.

Gegužės 1 d. taip pat įsigalios ir PVM įstatymo 15 straipsnio pakeitimas, patikslinantis, kad

prekių (paslaugų) apmokestinamoji vertė yra prekių (paslaugų) vertė iki suapvalinimo. Todėl šis apvalinimas neturės įtakos PVM apskaičiavimui ir kainoms. Taip pat papildyta ir Finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnyje nurodyta privaloma apskaitos dokumentų informacija. Numatyta, kad apskaitos dokumente, kuris bus išrašytas dokumentuojant suapvalintos sumos mokėjimą ar gavimą (išskyrus PVM sąskaitą faktūrą), reikės nurodyti ne tik galutinę suapvalintą sumą, bet ir patį apvalinimą – skirtumą tarp pradinės nesuapvalintos ir suapvalintos sumų. Apvalinimo suma turės matytis atsiskaitymus grynaisiais patvirtinančiuose apskaitos dokumentuose: elektroninių kasos aparatų kvituose, kasos pajamų ir išlaidų orderiuose, pinigų priėmimo ir išmokėjimo kvituose bei kituose dokumentuose, kuriuos įmonė naudoja tokiems atsiskaitymams.

Šioms apvalinimų sumoms įtraukti į apskaitą papildytame pavyzdiniame sąskaitų plane numatytos dvi sąskaitos: pardavėjui – pardavimo pajamų grupės sąskaita Nr. 5009 *Atsiskaitymų grynaisiais pinigais apvalinimas (+/-)*, pirkėjui – bendrųjų ir administracinių sąnaudų grupės sąskaita Nr. 6319 *Atsiskaitymų grynaisiais pinigais apvalinimas (+/-)*.

Sąskaitų naudojimo pavyzdys

Atskaitingas asmuo raktų dirbtuvėje užsakė raktų dublikatus. Užsakymo vertė – 64,69 €. Užsakymą apmokėjo grynaisiais pinigais.

Įrašas raktų dirbtuvės (pardavėjo) apskaitoje:

D 275 Kasos aparatas	64,70 €
K 5000 Parduotų prekių pajamos	53,46 €
K 4492 Mokėtinas PVM	11,23 €
K 5009 Atsiskaitymų grynaisiais pinigais apvalinimas (+/-)	0,01 €

Įrašas pirkėjo apskaitoje:

D 6312 Kitos bendrosios ir administracinės sąnaudos	53,46 €
D 2441 Gautinas pridėtinės vertės mokestis	11,23 €
D 6319 Atsiskaitymų grynaisiais pinigais apvalinimas (+/-)	0,01 €
K 2445 Iš atskaitingų asmenų gautinos sumos	64,70 €

Kriptoturto apskaita

Dar viena iš pavyzdinių sąskaitų planą įtraukta nauja sąskaita yra skirta kriptoturto apskaitai. Ji jau buvo naudota prieš keletą metų AVNT paskelbtose kriptoturto apskaitos rekomendacijose. Tad ir šis sąskaitų plano papildymas yra labiau techninis dalykas.

Kas laikoma kriptoturtu? Kadangi tai IT technologijomis paremtos priemonės, joms apibūdinti taip pat naudojamas technologinis apibrėžimas. Lietuvos bankas pateikia tokią apibrėžtį: **kriptoturtas yra skaitmeninė vertės arba teisės išraiška, kurią galima perduoti ir saugoti elektroniniu būdu, naudojant paskirstytojo registro technologiją (PRT) (angl. *distributed ledger technology*, DLT) arba panašią technologiją**. Panašiai jį apibūdina ir ES teisės aktai. Su šia sritimi menkai susipažinusiems asmenims kriptoturtas turbūt labiausiai asocijuojasi su *bitkoinais* ir kita populiaria kriptovaliuta.

Pagal AVNT rekomendacijas, kriptoturtas priskirtinas finansiniam turtui, todėl jo apskaitai taikytinas 18-asis VAS „Finansinis turtas“. Pažymima, kad šias valiutas būtų galima priskirti ir pinigų ekvivalentams, tačiau pagrindinė kliūtis – dideli jų vertės svyravimai, mat ekvivalentais galima laikyti tik tas likvidžias finansines priemones, kurių vertės kitimą galima patikimai prognozuoti. Kol kas to neįmanoma pasiekti.

Finansinis, kaip ir kitas, turtas **apskaitoje iš pradžių registruojamas įsigijimo savikaina**, į kurią turėtų būti įskaiciuota ne tik paties kriptoturto vienetų vertė, bet ir visos kitos su šia operacija susijusios išlaidos. Netgi jam saugoti išgytų specialių laikmenų vertė taip pat gali būti įskaityta į įsigijimo savikainą.

Pagal 18-ojo VAS reikalavimus, balanse finansinis turtas gali būti parodomas amortizuota savikaina arba tikrąja verte. Amortizuosios savikainos būdas taikomas tik tais atvejais, kai iš anksto yra žinomas tokio finansinio turto išpirkimo terminas, kad būtų galima per visą laikotarpį paskirstyti turto generuojamą finansinę grąžą. Kriptoturtui tai netinka. Todėl jo apskaitai **rekomenduojama rinktis tikrosios vertės būdą** – kiekvieną kartą sudarant balansą jį perkainoti iki tuo metu nusistovėjusios tikrosios vertės. Analogiškai – užsienio valiutai.

Deja, kriptoturto vertės svyravimai būna labai dideli. Be to, jų vertė skirtingose kriptoturto biržose taip pat skiriasi. Galiausiai ne visas kriptoturtas yra likvidus. Į populiariausiųjų dešimtuką neįeinančias kriptovaliutas gali būti labai sudėtinga parduoti ar iškeisti į kitą kriptoturtą. Todėl tokiais atvejais rekomenduojama pasinaudoti 18-ojo VAS išlyga, nurodančia, kad, jeigu nėra aktyvios tam tikro finansinio turto rinkos, jis gali būti apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus vertės sumažėjimą. Jeigu įmonė turi likvidaus kriptoturto, kurį galima pagrįstai vertinti tikrąja verte, ji pati turėtų nuspręsti, kokių informacijos šaltinių remiantis bus įkainojamas toks turtas. Rekomenduojama rinktis šaltinius, skelbiančius pasaulinių biržų kainų vidurkius, taip sumažinant nepagrįsto vertės svyravimo įtaką.

Perkainojus turimą kriptoturtą susidariusi vertės pasikeitimą reikėtų priskirti ataskaitinio laikotarpio finansinės veiklos pajamoms arba sąnaudoms. Papildytame pavyzdiniame sąskaitų plane kriptoturto apskaitai skirta viena sąskaita, kurią detalizuoja kelios subsąskaitos:

2625 Kriptoturtas

26250 Kriptoturto įsigijimo savikaina

26251 Kriptoturto tikrosios
vertės pokytis (+/-)

26259 Kriptoturto vertės sumažėjimas (-)

Kaip matyti, atskiros subsąskaitos skirtos kriptoturto vertės pokyčiams, jeigu jis vertinamas tikrąja verte, ir galimam nuvertėjimui, jeigu jis bus apskaitomas įsigijimo savikaina. Tokiu atveju perkainoti kriptoturto didinant jo vertę įmonė negalės. Leidžiama tik nukainoti. Įmonės gali ir daugiau sąskaitų skirti kriptoturto apskaitai. Pavyzdžiui, ilgalaikiais tikslais išgytas kriptoturtas turi būti apskaitomas ilgalaikio finansinio turto sąskaitose.

DĖMESIO!

„Pačiolio“ metodinio centro specialistai yra parengę išsamų sąskaitų planą, papildytą praktiniam darbui naudingomis sąskaitomis. Jį ir daug kitos naudingos informacijos rasite internete adresu www.paciolis.lt/naudinga-informacija-buhalteriams/.

METINIO GPM DEKLARAVIMAS: naujausi mokesčių administratoriaus išaiškinimai

Nors gyventojų metinės GPM deklaracijos pateikimas ir GPM apskaičiavimas yra pačių gyventojų prievolė ir atsakomybė, neretai darbuotojai pirmiausiai prašo buhalterių paaiškinti deklaravimo ypatumus. Todėl buhalteriams naudinga žinoti mokesčių administratoriaus nuomonę GPM deklaravimo ir mokėjimo klausimais. Straipsnyje aptarsime naujausius LR gyventojų pajamų mokesčio įstatymo komentaro papildymus ir pakeitimus.

Iš pajamų atimamos gyventojų patirtos išlaidos

LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMAS

2002 m. liepos 2 d. Nr. IX-1007
Vilnius

<...>

21 straipsnis. Iš pajamų atimamos gyventojų patirtos išlaidos

1. Iš pajamų gali būti atimamos šios per mokestinį laikotarpį patirtos nuolatinio Lietuvos gyventojų išlaidos:

1) savo, sutuoktinio arba savo nepilnamečių vaikų (įvairių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), iki 18 metų ir vyresnių vaikų su negalia (įvairių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė

globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas pirmo ar antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis, bei iki 18 metų ir vyresnių vaikų (įvairių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia, naudai iki 2034 m. gruodžio 31 d. sumokėtos gyvybės draudimo įmokos pagal iki 2024 m. gruodžio 31 d. sudarytas gyvybės draudimo sutartis, kuriose numatyta, kad draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui;

2) savo, sutuoktinio, iki 18 metų ir vyresnių vaikų su negalia (įvairių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas pirmo ar antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis, bei iki 18 metų ir vyresnių vaikų (įvairių, globotinių, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia, naudai iki 2034 m. gruodžio 31 d. sumokėtos pensijų įmokos į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių Europos ekonominės erdvės valstybėje, turimus pensijų fondus pagal iki 2024 m. gruodžio 31 d. sudarytas pensijų kaupimo sutartis;

2-1) pensijų įmokos į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių Europos ekonominės erdvės valstybėje ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje narėje, turimus pensijų fondus, kurias Lietuvos nuolatinis gyventojas moka kaip papildomas kaupiamąsias pensijų įmokas pagal Pensijų kaupimo įstatymo 8 straipsnio 4 dalies nuostatas ir kurios yra didesnės negu 3 procentai šio gyventojų pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos;

3) už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus įgyjama atitinkama kvalifikacija, formaliojo profesinio mokymo programos modulį, kurį baigus įgyjama atitinkama kompetencija (kompetencijos), ir (ar) už studijas, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija, nuolatinių Lietuvos gyventojų, kurie mokosi ar studijuoja, sumokėtos sumos. Jeigu už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, formaliojo profesinio mokymo programos modulį ir (ar) už studijas sumokėta skolintomis lėšomis (tam tikslui paimta iš kredito įstaigos paskola), iš pajamų gali būti atimama per mokestinį laikotarpį grąžinta šios paskolos dalis; **(galioja nuo 2025 01 01 pagal 2024 06 25 LR įstat. Nr. XIV-2803)**

<...>

„Pačiolio“ norminių aktų sąvadais > „Gyventojų pajamų mokestis“ > I. Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas

Praeitais metais buvo priimti GPMĮ pakeitimai, kuriais numatomas pereinamasis 10 metų laikotarpis, kuriam praėjus gyventojai apmokestinamųjų pajamų nebegalės mažinti sumokėtomis investicinio gyvybės draudimo ir (ar) III pakopos pensijų kaupimo įmokomis. Pagal priimtą pakeitimą, gyventojai, kurie iki 2024 m. gruodžio 31 d. sudarė pensijų kaupimo sutartis ar gyvybės draudimo sutartis, GPMĮ 21 straipsnyje nustatyta tvarka galės mažinti savo apmokestinamąsias pajamas iki 2034 m. gruodžio 31 d. sumokėtomis įmokomis. Taigi, iki 2024 m. gruodžio 31 d. sutartis sudarę gyventojai aptarta galimybe mažinti mokestinio laikotarpio apmokestinamąsias pajamas galės pasinaudoti, iš pajamų atskaitydami iki 2034 m. pabaigos sumokėtas įmokas. Jeigu investicinio gyvybės draudimo ar III pakopos pensijų kaupimo sutartis bus sudaryta po 2024 m. gruodžio 31 d., tokių sutarčių pagrindu sumokėtomis įmokomis mažinti apmokestinamųjų pajamų nebus galimybės.

Mokesčių administratorius atnaujino 21 straipsnio 1 dalies, kuri nustato, kad gyventojas, mokestiniu laikotarpiu gavęs pajamų (išskyrus nustatytas išimtis), turi galimybę sumažinti savo metines apmokestinamąsias pajamas atėmęs išlaidas, išvardytas GPMĮ 21 straipsnyje, komentarą. Atskaityti šias išlaidas iš pajamų nuolatinis Lietuvos gyventojas galės tik pateikęs metinę pajamų mokesčio deklaraciją.

1. Sumokėtos gyvybės draudimo įmokos

Pradedant nuo 2025 m. mokestinio laikotarpio, iš gyventojų metinių pajamų gali būti atimamos per atitinkamą mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus), bet ne vėliau kaip iki 2034 m. gruodžio 31 d., sumokėtos gyvybės draudimo įmokos tik pagal *iki 2024 m. gruodžio 31 d. sudarytas gyvybės draudimo sutartis*.

Taigi, taikant šio punkto nuostatas, iš gyventojų metinių pajamų gali būti atimamos sumokėtos gyvybės draudimo įmokos, jeigu tenkinamos tokios sąlygos:

- gyvybės draudimo sutartis sudaryta iki 2024 m. gruodžio 31 d.;
- gyvybės draudimo sutartyje numatyta, kad gyvybės draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus gyvybės draudimo sutarties galiojimo terminui;
- pagal gyvybės draudimo sutartį naudos gavėjai draudimo laikotarpio pabaigoje yra:
 - pats gyventojas,
 - gyventojų sutuoktinis,
 - gyventojų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje),
 - iki 18 metų ir vyresni vaikai su negalia (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas pirmo ar antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis,
 - iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia.

Duomenis apie gyventojų mokamas gyvybės draudimo įmokas, kurios pagal komentuojamo punkto nuostatas gali būti atimamos iš pajamų, mokesčių administratorius gauna iš Lietuvos Respublikoje įregistruotų gyvybės draudimo veiklą vykdančių bendrovių. Šiuos duomenis bendrovės renka jų pačių nusistatyta tvarka. *Tuo atveju, kai mokesčių administratorius neturi duomenų apie gyventojų sumokėtas gyvybės draudimo įmokas, teisę į lengvatą turi įrodyti pats gyventojas, pateikdamas dokumentus, iš kurių turinio matyti, kad jos atitinka GPMĮ 21 str. 1 d. 1 punkte nustatytas sąlygas. Teisę į lengvatą pagrindžiančiais dokumentais gali būti laikomos gyvybės draudimo įmonės išduotos pažymos, sutartys, mokėjimo dokumentai ir kt.*

2. Sumokėtos pensijų įmokos į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių Europos ekonominės erdvės valstybėje, turimus pensijų fondus

Pradedant nuo 2025 m. mokestinio laikotarpio, iš gyventojų metinių pajamų gali būti atimamos per atitinkamą mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus), bet ne vėliau kaip iki 2034 m. gruodžio 31 d., sumokėtos pensijų kaupimo įmokos tik pagal iki 2024 m. gruodžio 31 d. sudarytas pensijų kaupimo sutartis (III pakopos pensijų kaupimas).

Iš nuolatinių Lietuvos gyventojų metinių pajamų gali būti atimamos sumokėtos pensijų įmokos į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų turimus pensijų fondus, jeigu tenkinamos tokios sąlygos:

- pensijų kaupimo sutartis sudaryta iki 2024 m. gruodžio 31 d.;
- pensijų kaupimo įmokos mokamos į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų turimus pensijų fondus;
- pagal pensijų kaupimo sutartį naudos gavėjai kaupimo laikotarpio pabaigoje yra:
 - pats gyventojas,
 - gyventojų sutuoktinis,
 - iki 18 metų ir vyresni vaikai su negalia (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos pirmo ar antro lygio individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis,
 - iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia.

Pensijų įmokų, kurioms gali būti taikoma lengvata, gavėjų laikomi pensijų fondai, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų turimi pensijų fondai. Lietuvos Respublikoje tokių fondų organizavimo sąlygas ir tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymas (PSPKĮ) ir Lietuvos Respublikos

profesinių pensijų kaupimo įstatymas (PPKĮ). Pensijų įmokų gavėju gali būti ir analogiškas (tuo pačiu tikslu įsteigtas, neatsižvelgiant į teisinę formą ar į tai, kaip vadinamas) kitose Europos ekonominės erdvės valstybėse sudarytas pensijų fondas, veikiantis pagal tose valstybėse galiojančius teisės aktus.

Sutarties sudarymo data nustatoma pagal gyventojui (fondo dalyviui) pensijų įmokų gavėjo išduotą sutartį ir ši data gali būti 2024 m. gruodžio 31 d. arba ankstesnė. Tuo atveju, kai sutartis sudaryta, pvz., 2024 m. gruodžio 31 d., o pirma įmoka pagal šią sutartį sumokėta 2025 m. sausio mėn., ši sutartis laikoma sudaryta iki 2024 m. gruodžio 31 d. ir pagal ją mokamos įmokos gali būti atimamos iš 2025 m. mokestinio laikotarpio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamų, bet ne vėliau kaip iki 2034 m. gruodžio 31 d.

Kai pensijos kaupimo sutartis sudaryta iki 2024 m. gruodžio 31 d., o po šios datos *pensijos dalyvis* pensijų kaupimo veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka *pereina iš vieno pensijų fondo į kitą* (valdomą tos pačios ar kitos valdymo įmonės), nenutraukdamas sutarties ir pradėto kaupimo, laikoma, kad dalyvavimas pensijų kaupime tęsiasi, todėl taikomas komentuojamo punkto lengvatos įmokoms testinumas.

Duomenis apie gyventojų mokamas pensijų įmokas, kurios pagal komentuojamo punkto nuostatas gali būti atimamos iš pajamų, mokesčių administratorius gauna iš LR registruotų pensijų kaupimo veiklą vykdančių bendrovių. Šiuos duomenis pensijų kaupimo bendrovės renka jų pačių nusistatyta tvarka. Tuo atveju, kai *mokesčių administratorius neturi duomenų apie gyventojų sumokėtas pensijų įmokas, teisę į lengvatą turi įrodyti pats gyventojas*, pateikdamas dokumentus, iš kurių turinio matyti, kad jos atitinka GPMĮ 21 str. 1 d. 2 punkte nustatytas sąlygas. Teisę į lengvatą pagrindžiančiais dokumentais gali būti laikomos pensijų kaupimo veiklą vykdančios bendrovės išduotos pažymos, sutartys, mokėjimo dokumentai ir kt.

2-1. Papildomos kaupiamosios pensijų įmokos

Šios lengvatos taikymo sąlygos nebuvo pakeistos, todėl nuo 2025 m. sausio 1 d. ji iš esmės taikoma tomis pačiomis sąlygomis, kurios buvo įtvirtintos nuo 2019 metų pagal 2018 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų

mokesčio įstatymo Nr. IX1007 2, 6, 16, 20, 21 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIII-1335.

Gyventojas iš savo 2019 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių metinių pajamų gali atimti per mokestinį laikotarpį, t. y. kalendorinius metus, sumokėtas papildomas kaupiamąsias pensijų įmokas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo (PKĮ) 8 straipsnio 4 dalies nuostatas. PKĮ 8 straipsnio 4 dalis nustato, kad kartu su šio straipsnio 1 dalyje nurodyta 3 procentų dalyvio pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, pensijų įmoka dalyvis į pensijos sąskaitą gali mokėti savo pasirinkto dydžio papildomą pensijų įmoką. Ši nuostata reiškia, kad papildomas pensijų įmokas gali mokėti tik tie pensijų fondo dalyviai, kurie pagal PKĮ nuostatas moka ne mažesnę kaip 3 procentų dydžio įmoką.

Pajamų mokesčio *lengvata taikoma papildomoms pensijų kaupimo įmokoms, kurios yra didesnės negu 3 procentai šio gyventojų pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos*, kai tokios įmokos mokamos į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų ir (ar) jiems analogiškų subjektų, veikiančių Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybėje ar Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) valstybėje narėje, turimus fondus.

Duomenis apie gyventojų mokamas įmokas, kurios pagal komentuojamo punkto nuostatas gali būti atimamos iš pajamų, mokesčių administratorius gauna iš pensijų kaupimo veiklą vykdančių bendrovių. Tuo atveju, kai mokesčių administratorius neturi duomenų apie gyventojų sumokėtas papildomas pensijų įmokas, teisę į lengvatą turi įrodyti pats gyventojas, pateikdamas dokumentus, iš kurių turinio matyti, kad jos atitinka GPMĮ 21 str. 1 d. 21 punkte nustatytas sąlygas. Teisę į lengvatą pagrindžiančiais dokumentais gali būti laikomos įmokų gavėjo išduotos pažymos, sutartys, mokėjimo dokumentai ir kt.

3. Už profesinį mokymą pagal formaliojo profesinio mokymo programą, formaliojo profesinio mokymo programos modulį ir (ar) už studijas sumokėtos įmokos

Šios lengvatos taikymo sąlygos nebuvo pakeistos, todėl nuo 2025 m. sausio 1 d. ji iš esmės taikoma tomis pačiomis sąlygomis, kurios buvo

įtvirtintos nuo 2020 metų pagal 2020 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 21 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIV-62.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas, kuris mokosi ar studijuoja, iš savo 2020 metų ir vėlesnių mokestinių metų metinių pajamų gali atimti per mokestinį laikotarpį, t. y. per kalendorinius metus, patirtas tokias išlaidas:

- profesinio mokymo pagal formaliojo profesinio mokymo programą, kurią baigus įgyjama atitinkama kvalifikacija;
- profesinio mokymo pagal formaliojo profesinio mokymo programos modulį, kurią baigus įgyjama atitinkama kompetencija (-jos);
- studijų, kurias baigus įgyjama aukštojo mokslo kvalifikacija.

Duomenis apie gyventojų mokamas įmokas, kurios pagal komentuojamo punkto nuostatas gali būti atimamos iš pajamų, mokesčių administratorius gauna iš Lietuvos Respublikoje įregistruotų aukštųjų mokyklų (universitetų, kolegijų) ir profesinio mokymo teikėjų.

Iš pajamų atimti GPMĮ 21 str. 1 dalyje nustatytas išlaidas nuolatinis Lietuvos gyventojas gali pasibaigus mokestiniam laikotarpiui iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, gegužės 1 dienos, kai jis pateiks mokesčio administratoriui metinę pajamų deklaraciją už praėjusį mokestinį laikotarpį ir joje deklaruos visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas ir pajamų mokestį.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas savo metinę pajamų deklaraciją už 2024 mokestinius metus turi pateikti mokesčio administratoriui iki 2025-05-01. Pajamų mokesčio nuo mokestiniu laikotarpiu gautų pajamų apskaičiavimo, deklaravimo, sumokėjimo, permokos grąžinimo (iškaitymo) ir metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo tvarka nurodyta GPMĮ 27 straipsnio komentare. Nenuolatiniais Lietuvos gyventojams tokia teisė nenustatyta.

Mokesčių mokėtojo pareigos

LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMAS

2002 m. liepos 2 d. Nr. IX-1007
Vilnius

<...>

35 straipsnis. Mokesčio mokėtojų pareigos

1. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, pasinaudojęs teise iš pajamų atimti išlaidas, nurodytas šio Įstatymo 21 straipsnyje, privalo saugoti sumokėjamą patvirtinančių dokumentų originalus arba jų nuorašus, patvirtintus notarine tvarka, ne trumpiau kaip 10 metų po atitinkamo mokestinio laikotarpio metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo.

2. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, pradėjęs vykdyti kokios nors rūšies individualią veiklą, privalo apie tai informuoti mokesčio administratorių centrinio mokesčio administratoriaus nustatyta tvarka. *(galioja nuo 2020 01 01 pagal 2019 12 17 LR įstat. Nr. XIII-2692)*

<...>

„Pačiolio“ norminių aktų sąvadai > „Gyventojų pajamų mokestis“ > I. Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas

GPMĮ 35 straipsnyje nustatytos pagrindinės mokesčių mokėtojo pareigos:

- saugoti dokumentus, kurie pagrindžia teisę į išlaidas, mažinančias apmokestinamąsias pajamas;
- informuoti mokesčių administratorių apie vykdomą individualią veiklą.

Mokesčių administratorius nustato, kad Lietuvos gyventojas, pasinaudojęs teise iš pajamų atimti išlaidas, išvardytas GPMĮ 21 straipsnyje, *privalo saugoti sumokėjamą patvirtinančius dokumentus (originalus) arba jų nuorašus, kurie turi būti patvirtinti notarine tvarka*. Su metine pajamų mokesčio deklaracija išlaidas patvirtinančių dokumentų pateikti nereikia, bet jų originalai arba nuorašai, patvirtinti notarine tvarka, turi būti saugomi ne trumpiau kaip 10 metų po atitinkamo mokestinio laikotarpio metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas, *pradėjęs vykdyti individualią veiklą* (įskaitant gyventoją, pradėjusį kitos rūšies individualią veiklą, t. y. kai pradeda vykdyti kitą individualią veiklą), *apie veiklos vykdymo pradžią privalo pranešti mokesčio administratoriui* Fizinį asmenų įregistravimo į Mokesčių mokėtojų registrą / išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2013 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. VA-36 „Dėl Fizinį asmenų įregistravimo į Mokesčių

mokėtojų registrą / išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), nustatyta tvarka.

Apie pradedamą vykdyti individualią veiklą (įskaitant pradedamą vykdyti naujos rūšies veiklą) yra pranešama, mokesčio administratoriui pateikiant nuolatinio Lietuvos gyventojų Taisyklių nustatyta tvarka užpildytą Fizinio asmens prašymo įregistruoti į Mokesčių mokėtojų registrą REG812 formą.

Deklaruojant 2024 metų pajamas ir apskaičiuojant GPM, iš esmės galioja dar sena tvarka, kai gyventojai gali iš savo pajamų atimti sumokėtas GPMĮ 21 straipsnyje numatytas įmokas. Nuo 2025 metų įsigaliojo naujos lengvatų taikymo nuostatos, todėl, deklaruojant paskesnių metų metines pajamas, svarbu teisingai taikyti GPMĮ nuostatas ir žinoti savo, kaip mokesčių mokėtojo, pareigas. Kitose dalyse aptarsime pakeistus ir atnaujintus mokesčių administratoriaus GPMĮ kitų straipsnių komentarus.

Parengta UAB „Pačiolis“ metodiniame centre

Patikimas pagalbininkas apskaičiuojant ir deklaraujant mokesčius, rengiant finansines ataskaitas bei vykdant kitas prievolės valstybei –

praktinis
elektroninis
leidinys

Naudinga
informacija
BUHALTERIAM

tik pdf formatu!

Įsigykite, jeigu Jums:

- svarbu, kokius pranešimus, deklaracijas bei kitas ataskaitas ir kokiais terminais privaloma teikti mokesčių administratoriui ir kitoms valstybės institucijoms;
- aktuali **pelno mokesčiui** apskaičiuoti ir deklaruoti reikalinga informacija (normos ir normatyvai, kiti ribojimai, susiję su lengvatiniu apmokestinimu, dvigubo apmokestinimo išvengimu ir kt.);
- būtina informacija, reikalinga **pridėtinės vertės mokesčiui** apskaičiuoti ir deklaruoti (PVM klasifikatorius, paslaugų, kurios priskiriamos / nepriskiriamos statybos darbams, sąrašas, neapmokestinamųjų prekių ir paslaugų sąrašas ir kt.);
- reikia informacijos, kuri būtina **GPM, VSD ir PSD įmokoms** apskaičiuoti ir deklaruoti (mokesčių tarifai ir skirtingų pajamų apmokestinimo tvarka, mokesčių deklaravimas ir mokėjimas, MMA, NPD, PNPD dydžiai, neapmokestinamųjų pajamų sąrašas, ir kt.);
- aktuali mokesčiui už aplinkos teršimą apskaičiuoti ir deklaruoti reikalinga informacija (mokesčio objektų ir jiems taikomų tarifų duomenys);
- aktuali **nekilnojamojo turto mokesčiui** apskaičiuoti ir deklaruoti reikalinga informacija (mokesčio tarifai pagal savivaldybes, neapmokestinamųjų objektų sąrašas ir kt.);
- svarbi kita buhalteriams naudinga informacija.

Leidinio kaina – 30 € (su PVM).

Norėdami įsigyti prekę, sumokėkite jos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (j. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme BŪTINAI įrašykite PREKĖS KODĄ (NIB25), EL. PAŠTĄ ir TEL. NUMERĮ.

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 270 0636, el. p. knygos@paciolis.lt arba

www.Pačiolis.lt

SAVIKAINOS APSKAIČIAVIMO

metodai ir būdai (1)

Įmonėse gaminamos produkcijos, teikiamų paslaugų, atliekamų darbų, vykdomų projektų arba veiklų savikaina apskaičiuojama naudojant įvairius metodus, jų atmainas bei kombinacijas. Tai sąlygoja gamybinės veiklos technologiniai ypatumai, gamybos proceso ir jos išlaidų apskaitos organizavimo tvarka konkrečioje įmonėje. Šioje ir sekančiose publikacijose aptarsime, kokie savikainos apskaičiavimo metodai ir būdai naudojami įvairiose situacijose.

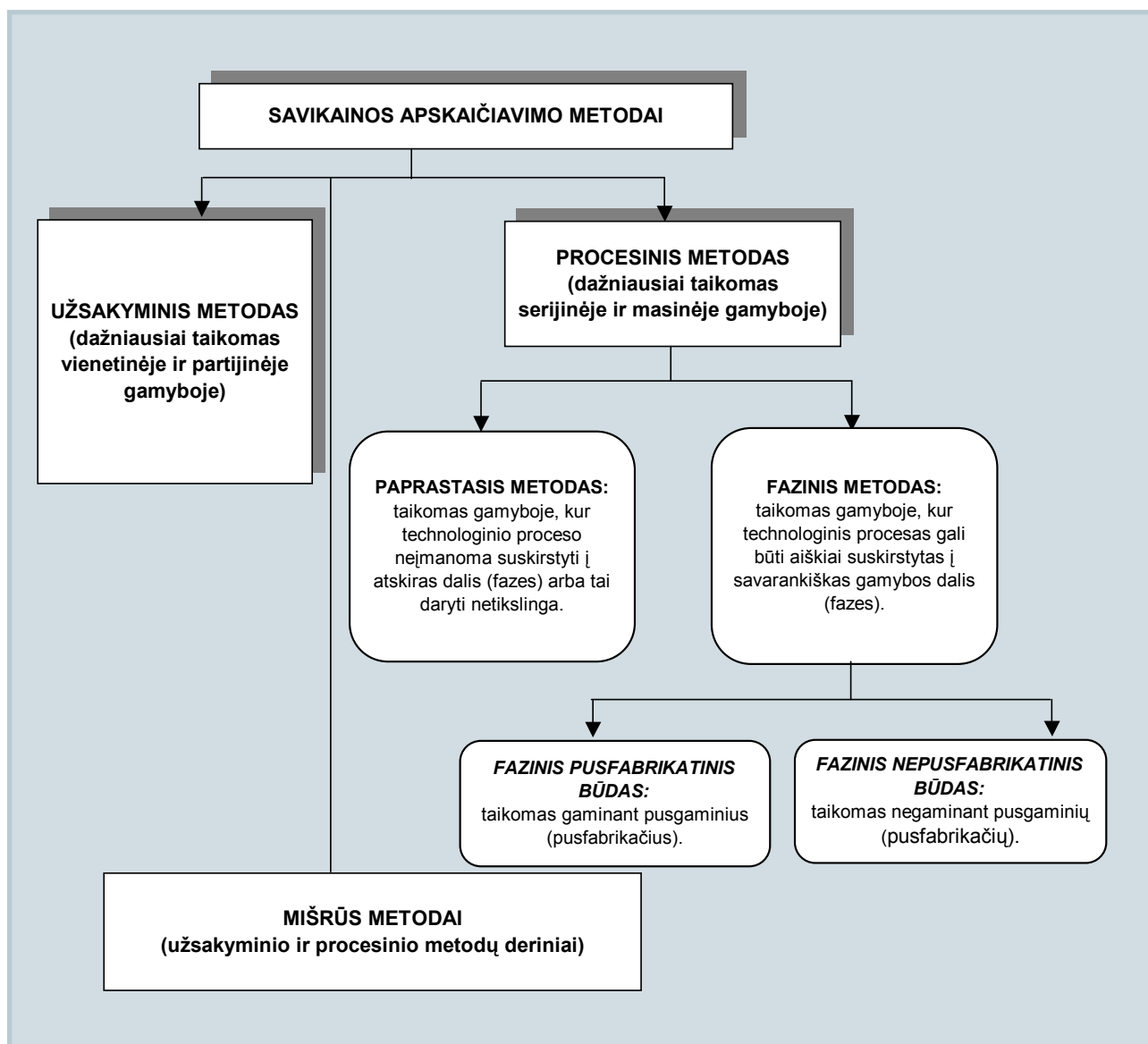
Valdas JAGMINAS
Auditorius

Įmonėse gaminant produkciją, teikiant paslaugas, atliekant darbus, vykdant projektus arba net savarankiškas veiklas, dėl įvairių priežasčių būtina apskaičiuoti šių objektų savikainą. Pirmiausiai apskaičiuojama tokių objektų *gamybinė savikaina*, kurią sudaro gamybinės tiesioginės ir netiesioginės išlaidos, – toks savikainos rodiklis privalomas pagal finansinės apskaitos reglamentus, taip pat daug naudojamas mokesčiams apskaičiuoti. Taip pat, priklausomai nuo aplinkybių, dažnai apskaičiuojama minėtų objektų *komercinė savikaina*, į kurią, be gamybinės savikainos, papildomai įtraukiamos

dar ir tiesioginės bei netiesioginės pardavimų veiklos išlaidos. Ir galiausiai retkarčiais turi būti apskaičiuojama ir tokių objektų *pilnoji savikaina*, į kurią, be komercinės savikainos, papildomai įtraukiamos dar ir įmonės bendrosios bei administracinės išlaidos. Visi šie skirtingi savikainos rodikliai yra apskaičiuojami tam tikrais išoriniais bei vidiniais tikslais. O šiuos rodiklius apskaičiuojant yra taikomi tam tikri metodai bei būdai, kurie priklauso nuo įmonėse vykdomų technologinių procesų, veiklų organizavimo bei jų išlaidų apskaičiavimo ir apskaitos būdų.

Egzistuoja tik du baziniai savikainos apskaičiavimo metodai: užsakyminis ir procesinis. Visos įmonėse taikomos savikainos apskaičiavimo sistemos vienaip ar kitaip grindžiamos šiais dviem metodais. Kitaip sakant, savikainos apskaičiavimo sistema kiekvienoje

įmonėje, savaime suprantama, yra priderinama prie joje vykstančių veiklos organizacinių bei technologinių procesų ir jų ypatumų, tačiau pats savikainos apskaičiavimas visada remiasi vienu iš minėtų savikainos apskaičiavimo metodų (žr. schemą).

Prieš aptariant schemoje pateiktus savikainos apskaičiavimo metodus bei būdus, pirmiausia reikia pabrėžti porą svarbių dalykų. Pirmia – šie metodai ir būdai naudojami apskaičiuojant bet kokio objekto savikainą – tiek gaminamos (pagamintos) produkcijos, tiek teikiamų (suteiktų) paslaugų, tiek atliekamų (atliktų) darbų, tiek vykdomų (įvykdytų) projektų ir netgi veiklų. Antra – šie metodai ir būdai naudojami apskaičiuojant bet kokios apimties objekto savikainą – tiek gamybinę, tiek komercinę, tiek pilnąją.

Užsakyminio ar procesinio savikainos apskaičiavimo metodo pasirinkimą sąlygoja organizaciniai bei technologiniai veiklos procesų ypatumai. Tokiose įmonėse, kuriose produkcija gaminama (paslaugos teikiamos, darbai atliekami ar projektai vykdomi) pagal individualius užsakymus, kurie visada yra kažkiek saviti ir specifiniai, turi būti apskaičiuojama kiekvieno užsakymo savikaina atskirai nuo kitų – taikomas **užsakyminis savikainos apskaičiavimo metodas**. *Taikant užsakyminį metodą, apskaitos*

objektas yra tam tikras užsakymas ir visos su juo susijusios išlaidos tiesiogiai ar netiesiogiai įskaičiuojamos į užsakymo savikainą. Priklausomai nuo įmonių vykdomos veiklos, užsakymą gali sudaryti vienas individualus ar net unikalus gaminy (pavyzdžiui, gaminamas laivas ar pramoninis įrenginys, statomas pastatas, gaminamas baldų komplektas ir pan.), vienetinė paslauga (pavyzdžiui, atliekamas patalpų remontas, atliekamas įmonės atskaitomybės auditas, teikiama konsultacija užsakovui ir pan.). Tačiau užsakymas gali būti ir užsakovui gaminamas tam tikras kiekis vienerūšių gaminių arba teikiamas tam tikras paketas vienerūšių paslaugų, arba vykdomas koks nors įvairių darbų kompleksas. Įmonėse, priklausomai nuo veiklos pobūdžio ir masto, vykdant užsakymus gali dalyvauti vieno padalinio arba kelių skirtingų padalinių darbuotojai.

Tiek perdirbimo, tiek paslaugų įmonėse užsakyminio metodo taikymo principai yra lygiai tokie patys. Užsakymų išlaidų apskaitos ir apskaičiavimo skirtumus lemia tik paties užsakymo vykdymo organizaciniai bei technologiniai ypatumai. Norint taikyti užsakyminių savikainos apskaičiavimo metodą, produkcijos gamyba ar paslaugų teikimas turi atitikti tam tikras sąlygas. Pirmiausiai *turi būti aiškiai apibrėžta kiekvieno užsakymo vykdymo pradžia ir pabaiga. O svarbiausia, kad būtų galima apskaitoje nesudėtingai atskirti vieno užsakymo tiesiogines vykdymo išlaidas nuo kitų užsakymų išlaidų. Užsakymo savikainą sudarys visos su jo vykdymu susijusios išlaidos, padarytos nuo pat užsakymo vykdymo pradžios* (pavyzdžiui, užsakytų gaminių projektavimo bei konstravimo) *iki visiško užsakymo užbaigimo ir pagamintų gaminių ar atliktų darbų perdavimo užsakovui* (pavyzdžiui, pagamintų gaminių nugabenimo užsakovui, jų sumontavimo pas užsakovą, instaliavimo bei išbandymo).

Taikant užsakyminių metodą, apskaičiuojama vykdomo užsakymo, kaip visumos, savikaina, nesvarbu, ar tas užsakymas būtų vieno unikalaus produkto, ar keliasdešimties ir dar didesnio kiekio vienerūšių gaminių gamyba, vykdoma kaip tam tikras užsakymas. Buhalterinės apskaitos aspektu nesvarbu, ar apskaičiuojamos vieno gaminio, ar dvidešimties kartu gaminamų gaminių gamybos išlaidos.

Apskaičiavus viso užsakymo, kurį sudaro didesnis kiekis vienodų gaminių, savikainą ir norint po to apskaičiuoti vieno užsakymui priskirtino gaminio vieneto savikainą, reikia bendrą užsakymo išlaidų sumą padalyti iš užsakymą sudarančių vienodų gaminių kiekio. Tarkime, pagal užsakymą mokymo įstaigai baldų įmonė pagamino 50 vienodų specialiai pritaikytų stalių, kurių bendra (kaip užsakymo) savikaina yra 7 500 Eur. Norint apskaičiuoti vieno tokio stalo savikainą, reikia 7 500 Eur padalyti iš 50 vienetų ir gausime stalo savikainą – 150 Eur.

Įmonėse, kurios tam tikrais kiekiais gamina kokią nors standartinę produkciją ar teikia standartines paslaugas, nesiorientuodamos į konkrečių užsakovų individualius poreikius, produktų savikainai apskaičiuoti taikomas **procesinis savikainos apskaičiavimo metodas**, nes tokiais atvejais reikia apskaičiuoti ne konkrečių užsakymų, bet gaminamų standartinių produktų (teikiamų standartinių paslaugų) savikainą. Procesinis produktų savikainos apskaičiavimo metodas taikomas įmonėse, kuriose dėl gamybos organizavimo būdo racionaliau gamybos išlaidas priskirti per laikotarpį (pavyzdžiui, per mėnesį) pagamintam produktų (suteiktų paslaugų) kiekiui, nei bandyti jas sieti su kokiais nors įmonės atliekamais užsakymais. **Taikyti procesinį savikainos apskaičiavimo metodą tinka įmonėse, kurių veiklai būdingi tokie bruožai:**

- taikomi standartizuoti produktų gamybos technologiniai procesai,
- atliekama padalinių (procesų), o ne konkrečių gaminamų produktų išlaidų kontrolė,
- pavieniai užsakymai nedaro reikšmingos įtakos visam gamybiniam procesui,
- gaminamų produktų paklausa yra nuolatinė ar beveik stabili, todėl standartiniai gamybos procesai daugiau ar mažiau kartosis ir ateityje.

Procesinis metodas tinkamas maisto produktų, plastmasės dirbinių gamybos, chemijos, statybinių medžiagų gamybos įmonėms, taip pat krovinių bei keleivių pervežimo įmonėms, leidykloms ir kitoms įmonėms, kurių veikla atitinka procesiniam metodui taikyti reikalingas sąlygas. Taikant procesinį savikainos apskaičiavimo metodą, **gamybos išlaidų apskaita vedama pagal**

procesus, kuriuos atliekant gaminami produktai. Tokiu atveju buhalterinėje apskaitoje registruojama per laikotarpį (dažniausiai per mėnesį) padarytų gamybos proceso išlaidų suma, kuri po to priskiriama per tą laikotarpį vykdant šį gamybos procesą apdorotiems produktams (ar suteiktoms paslaugoms).

Priklausomai nuo gamybos pobūdžio, gali būti taikomos dvi procesinio savikainos apskaičiavimo metodo rūšys: paprastasis ir fazinis. Jų taikymas priklauso nuo galimybės produktų gamybos procesą suskaidyti į atskiras savarankiškas gamybos stadijas (jos vadinamos *gamybos fazėmis*). **Paprastasis savikainos apskaičiavimo metodas** taikomas tose įmonėse, kur technologinio proceso neįmanoma suskaidyti į atskiras dalis arba tą daryti netikslinga. Tai būdinga įmonėms, kuriose įvairūs produktai gaminami masiškai ir iš tos pačios žaliavos, technologinis gamybos procesas yra palyginti trumpas ir laikotarpio pabaigoje paprastai nesusidaro nebaigtos gamybos likučių arba jų dydis per laikotarpį keičiasi nežymiai (pavyzdžiui, naudingųjų išteklių gavybos, kai kuriose chemijos bei statybinių medžiagų gamybos įmonėse, elektrinėse). Paprastasis procesinis metodas taikomas ir paslaugų sferoje, pavyzdžiui: informacinės paslaugas teikiančiose įmonėse (skambučių centruose), kirpyklose, įvairiuose klientų aptarnavimo skyriuose ir panašiuose objektuose.

Fazinis savikainos apskaičiavimo metodas taikomas įmonėse, kuriose produktų gamybos procesas skaidomas į savarankiškas gamybos fazes. **Gamybos faze laikoma technologinių operacijų visuma, kurią perėjęs apdorojamas produktas (gaminys) pagal savo savybes ir tolesnį panaudojimą tampa kitoks.** Fazinio metodo atveju tiesiog gamybos išlaidų apskaita vedama ne pagal vieną procesą (kaip taikant paprastąjį metodą), bet pagal keletą savarankiškų procesų (fazių). **Priklausomai nuo produktų gamybos technologijos, galimi du fazinio metodo taikymo būdai: nepusfabrikatinis ir pusfabrikatinis.**

Nepusfabrikatinis būdas taikomas, kuomet kiekvienoje tarpinėje (t. y. pagal technologinę grandinę dar negalutinėje) gamybos fazėje apdorotas gaminys negali turėti savo pirkėjo (vartotojo), kol nebus apdorotas iki galo visose gamybos fazėse. Pavyzdžiui, gaminant baldus

produktas įgyja vertę ir gali būti parduotas tik tuomet, kai jis tampa baldu, o ne, pavyzdžiui, išdžiovintos medienos plokšte. Taikant nepusfabrikatinį būdą, visos gaminant produktą padarytos išlaidos iki produkto užbaigimo galutinėje gamybos fazėje laikomos nebaigtos gamybos išlaidomis, bet ne pagamintos produkcijos savikaina. Produktui gamybos metu pereinant iš vienos gamybos fazės į kitą, laipsniškai didėja jį gaminant daromos išlaidos, tačiau nėra apskaičiuojama produkto savikaina, kol produktas nėra visiškai užbaigtas. Baigus gaminti produktą visose gamybos fazėse, gaminant šį produktą bendra padarytų išlaidų suma tampa pagamintos produkcijos savikaina.

Kai gaminami pusfabrikačiai (pusgaminiai), taikomas **pusfabrikatinis būdas**. **Pusfabrikačiais** laikomi nevisiškai baigti (t. y. neperėję viso konversijos proceso) gaminiai, kurie, priklausomai nuo aplinkybių, gali būti perduoti į sekančias gamybos fazes, iki bus pagaminti technologškai galutiniai produktai, arba perduoti tretiesiems asmenims, arba naudojami tam tikroms įmonės vidinėms reikmėms. Pavyzdžiui, mėsos perdirbimo įmonėse sumalta žalia mėsa bus pusfabrikatis, nes ji dar nėra galutinis produktas (iš maltos mėsos, pavyzdžiui, bus gaminamos dešros), bet jau gali būti parduodama pirkėjams toliau neapdorota. Kadangi po tarpinės gamybos fazės gautas pusfabrikatis gali būti iš karto parduodamas ar sunaudojamas įmonės vidinėms reikmėms, reikia žinoti to pusfabrikačio savikainą, todėl ją reikia apskaičiuoti kiekvienoje tarpinėje gamybos fazėje.

Dažnai dėl gamybos ypatumų bei jos išlaidų apskaitos organizavimo nepavyksta taikyti „gryno“ kurio nors iš paminėtų metodų. Paprastai kombinuotai naudojami tam tikri jų abiejų elementai, tokiu būdu gaunant **mišrius savikainos apskaičiavimo metodus**. Gaminant vieną produktą, kartais taikomos įvairios technologijos ir skirtingi gamybos organizavimo būdai. Pavyzdžiui, norint išleisti jūsų dabar skaitomą savaitraštį, pirmiausia autoriams reikėjo pagal atskirus užsakymus parengti įvairias publikacijas. Vėliau tas publikacijas skirtingi leidyklos darbuotojai, atlikdami standartines operacijas, turėjo dalykiškai ir kalbiškai suredaguoti bei sumaketuoti – parengti savaitraščio atitinkamo numerio maketą. Maketas buvo perduotas spaustuvei, t. y. buvo pirktas savaitraščio

vieno numerio atspausdinimo tam tikru tiražu paslauga ir popierius, sunaudotas šiam leidiniui atspausdinti.

Ivairiose gamybos srityse pasitaiko skirtingų užsakyminio ir procesinių savikainos apskaičiavimo metodų taikymo derinių. Pavyzdžiui, jeigu įmonė nuolatos gauna užsakymus gaminti iš esmės tos pačios rūšies individualius produktus ar nedideles jų partijas, tai tokių užsakymų vykdymas įmonėje gali būti suskaidomas į tipines kiekvieno produkto gamybos fazes. Tuomet kiekvieno užsakymo, kaip visumos, atlikimo

savikaina būtų kalkuliuojama užsakyminiu metodu, tačiau jį vykdant tam tikromis gamybos fazėmis, kiekvienoje jų daromų išlaidų apskaita būtų vedama faziniu metodu.

Taigi, norint pritaikyti reikiamą savikainos apskaičiavimo metodą, pirmiausiai reikia gerai žinoti pačius veiklos procesus, kurių išlaidas reikia apskaičiuoti ir įtraukti į tam tikrų objektų savikainą. Sekančiose publikacijose plačiau aptarsime kiekvieną iš savikainos apskaičiavimo metodų, kaip ir kada jie naudojami.

VADYBOS ir KAŠTŲ BUHALTERINĖS APSKAITOS *nuotoliniai kursai*

KURSUOSE NAGRINĖJAME ŠIUOS SVARBIUS KLAUSIMUS:

- ✓ Savikainos rodiklius (nuo gamybinės iki pilnosios), jų sudėtį, apskaičiavimą ir naudojimą vadybos reikmėms.
- ✓ Užsakyminį savikainos kalkuliavimo metodą.
- ✓ Procesinius savikainos kalkuliavimo metodus.
- ✓ Gretutinių ir šalutinių produktų savikainos apskaičiavimą.
- ✓ Normatyvinius savikainos kalkuliavimo metodus.
- ✓ Neproduktyvių kaštų apskaitą.
- ✓ Vadybos ir kaštų apskaitos sąskaitų sistemą ir jos naudojimą.

KURSŲ TRUKMĖ: 20 ak. val.

KURSŲ KAINA savaitraščio BUHALTERIJA prenumeratoriams

iki kovo 31 d. – tik 167 € 337 € (PVM netaikomas).

KURSŲ LEKTORIAI:

auditorius doc. dr.
Gediminas KALČINSKAS

auditorius
Valdas JAGMINAS

Dalyvaudami šiuose kursuose, naudositės visais nuotolinio mokymo privalumais:

- ✓ galėsite klausytis kursų paskaitų įrašų **net 3 mėnesius** – Jums patogioje vietoje ir Jums tinkamu laiku;
- ✓ svarbiausius ir sudėtingiausius klausimus galėsite **pakartoti po keletą kartų**;
- ✓ gausite išliekamąją vertę turinčią itin **išsamią medžiagą**.

Norėdami įsigyti nuotolinius kursus, sumokėkite jų kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (j. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme **BŪTINAI** įrašykite **prekės kodą (kodas – KASN21)**, pristatymo adresą, el. paštą ir tel. numerį.

UAB „PAČIOLIS“ EKSPERTŲ KONSULTACIJOS

SAVŲ AKCIJŲ SUPIRKIMAS

Įmonė svarsto galimybę išpirkti vieno akcininko turimas akcijas. Vėliau tos akcijos būtų parduotos naujam asmeniui. Kokie reikalavimai keliami tokiems sandoriams, kaip juos užregistruoti apskaitoje?

Pagal LR akcinių bendrovių įstatymo 54 straipsnį, visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu įmonė gali supirkti iki 10 proc. įstatinio kapitalo nominaliosios vertės akcijų. Reikalaujama, kad tokiame sprendime būtų nurodyta: *akcijų supirkimo tikslas; maksimalus leidžiamų supirkti akcijų skaičius; terminas, per kurį bendrovė gali supirkti savas akcijas; maksimali ir minimali akcijų pirkimo kaina; savų akcijų perleidimo tvarka ir minimali perleidimo kaina.*

Prieš pradėdant supirkti akcijas, iš nepaskirstytojo pelno turi būti suformuotas tam skirtas rezervas. Formuoti rezervus leidžiama tik eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime, kuriame tvirtinamos metinės finansinės ataskaitos bei skirstomas pelnas. **Rezervo dydis negali būti mažesnis už supirktų savų akcijų bendrą supirkimo kainą.** Todėl įmonė turi turėti pakankamai nepaskirstytojo pelno tokiame sprendimui priimti. Rezervo sudarymas apskaitoje registruojamas įrašu:

{	D 342 Ankstesnių metų nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)
	K 332 Savoms akcijoms įsigyti

Supirktos savos akcijos registruojamos atskiroje įstatinio kapitalo sąskaitai kontrarinėje 303 sąskaitoje *Savos akcijos (-)*. Jos įvertinamos įsigijimo savikaina:

{	D 303 Savos akcijos (-)
	K 271 Sąskaitos bankuose

Apskaitoje savos akcijos įvertinamos įsigijimo savikaina, t. y. už akcijas sumokėta suma, įskaitant su jų įsigijimu susijusias išlaidas. Nominali jų vertė nesvarbi.

Akcijų supirkimui suformuotas rezervas turi būti išlaikomas tol, kol įmonė turi supirkusi akcijas. Akcijas supirkus pigiau, nei buvo planuota, arba jų supirkus mažiau, nei planuota, arba dalį supirktų akcijų perleidus, gali būti sumažinama ir atitinkama rezervo dalis. Mažinti ar panaikinti rezervą gali tik eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas:

Šefas ne miega – šefas ilsisi.

- { D 332 Savoms akcijoms įsigyti
- { K 3412 Pelno (nuostolių) ataskaitoje nepripažintas pelnas (nuostoliai)

Kai įmonė kam nors parduos turimas akcijas už kitą kainą, negu buvo supirkusi, skirtumas taps pelno (nuostolių) ataskaitoje nepripažintu pelnu arba nuostoliu.

DĖL DIVIDENDŲ SKYRIMO

Ar gali UAB **akcininkai sprendimą dėl dividendų skyrimo priimti ne eiliniame akcininkų susirinkime?**

UAB akcininkai negali priimti sprendimo skirti dividendus ne eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Akcinių bendrovių įstatymo 59 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad „*eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas*, patvirtinęs metinių finansinių ataskaitų rinkinį, turi paskirstyti paskirstytinąjį bendrovės pelną (nuostolius)“. Kadangi dividendų skyrimas privalo būti matomas pelno paskirstymo projekte (ABĮ 59 straipsnio 2 dalies 11 p.), todėl tai galima daryti tik eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Išimtis – sprendimas skirti dividendus už trumpesnę nei finansiniai metai laikotarpį; tuomet, suprantama, sprendimas priimamas ne eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime.

Tuo atveju, jeigu toks sprendimas vis dėlto būtų priimtas ne eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime, būtų galima teigti, kad akcininkai žinojo, jog jų sprendimas skirti dividendus yra priimtas, ir dividendai buvo išmokėti pažeidžiant teisės aktus. O tokiu atveju ABĮ nustato, kad dividendai gali būti išreikalauti iš akcininkų (14 str. 6 d.), jeigu būtų pagrįsta, kad dividendai išmokėti pažeidžiant ABĮ imperatyvias normas, ir akcininkas tai žinojo ar turėjo žinoti.

Vaidotas DAUSKURDAS:

Vien tik 2024 metais darbo ginčų komisija už darbo teisės pažeidimus darbuotojų naudai priteisė beveik 15 mln. eurų! Dauguma patenkinčių reikalavimų susiję su neišmokėtais atlyginimais, neteisėtais atleidimais ar darbo sąlygų pažeidimais.

Kaip darbdaviui išvengti dažnai besikartojančių darbo teisės pažeidimų – 73-iajame „Pačiolio“ didžiajame seminare.

Daugiau informacijos www.paciolis.lt

Viskas, ką reikia žinoti BUHALTERIUI (ir ne tik jam)
apie darbo užmokesčio apskaičiavimą, apskaitą ir apmokestinimą!

7 svarbios priežastys įsigyti nuotolinius

DARBO UŽMOKESČIO KURSUS:

1

Išnagrinėti visi pagrindiniai įmonėje esančių DARBO SANTYKIŲ IR JŲ ĮFORMINIMO sutartyse, prieduose bei kituose dokumentuose KLAUSIMAI.

- Reglamentavimas • Darbo sutartis, svarbiausios jos sąlygos. Darbo sutarties sudarymas • Reikalavimai, susiję su atlyginimo išmokėjimu. Pasekmės nukrypstant nuo nustatytų reikalavimų • Darbo laiko norma ir darbo laiko režimas. Pagrindiniai reikalavimai nustatant darbo laiko trukmę. Maksimalus darbuotojo darbo laikas • Poilsio laikas: kasmetinės ir tikslinės atostogos, minimalus privalomas poilsio laikas • Išskaitų iš darbo užmokesčio pagrindai • Darbo sutarties nutraukimas. Atleidimo pagrindai ir su tuo susijusios išmokos darbuotojui. Atsiskaitymo reikalavimai • Asmens duomenų apsauga įmonėje.

2

Išnagrinėti visi svarbiausi DARBO UŽMOKESČIO ir susijusių išmokų APSKAIČIAVIMO IR APSKAITOS KLAUSIMAI.

- Darbo apmokėjimo formos • Darbo užmokesčio apskaitos dokumentai • Darbo apmokėjimo organizavimas ir apskaita • Darbo apmokėjimas esant nukrypimui nuo normalių darbo sąlygų • Vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimas • Atostoginių apskaičiavimas • Kompensacijos už nepanaudotas atostogas, kaupinių atostogoms apskaita • Ligos išmokos apskaičiavimas • Mamadienių ir tėvadienių apmokėjimo apskaičiavimas • Komandiruočių apmokėjimas, įvairios kompensacijos, išskaitų iš darbo užmokesčio apskaita ir kiti susiję klausimai.

3

Išnagrinėti visi pagrindiniai DARBO UŽMOKESČIO APMOKESTINIMO IR DEKLARAVIMO bei pranešimų „Sodrai“ KLAUSIMAI.

- Gyventojų pajamų mokestis • Apmokestinamos su darbo santykiais susijusios pajamos • GPM tarifai • GPM neapmokestinamos pajamos • NPD taikymas • GPM deklaravimas • Socialinis draudimas • Įmokų tarifai, socialinio draudimo rūšys • Apmokestinamos pajamos, „Sodros“ „lubos“ ir „grindys“ • Pranešimai „Sodrai“ • VSD tarifo pakeitimo procedūros.

4

Pateiktos ne tik susistemintos darbo teisės, darbo užmokesčio apskaičiavimo, apskaitos ir apmokestinimo žinios – aptartos ir visos ŠIOS SRITIES NAUJOVĖS.

5

Išnagrinėta daug darbo santykių ĮFORMINIMO ir darbo užmokesčio APSKAIČIAVIMO PAVYZDŽIŲ. Jie palengvins įforminimą ir apskaičiavimą įvairiais įmonėse pasitaikančiais atvejais.

6

Aptarti įvairūs darbo užmokesčiui apskaičiuoti NAUDOJAMI DOKUMENTAI.

7

Sutaupysite daug laiko ir jėgų, rengdami savo įmonėje reikalingas ŠIOS SRITIES VIDAUS TVARKAS IR DOKUMENTUS.

Nuotolinių kursų trukmė – apie 25 ak. valandų.

LEKTORIAI:

Konsultantas ekspertas **Vaidotas DAUSKURDAS**.
Konsultantė ekspertė **Marina GUPTOR**.
Apskaitos ir mokesčių konsultantų įmonės „Finansita“
vadovė **Jurgita JOCIUVIENĖ**.

NUOTOLINIŲ KURSŲ DALYVIAI:

- gauna išsamią ir naudingą spausdintą kursų medžiagą, kurioje gausu praktinių pavyzdžių;
- gauna prisijungimus prie nuotolinių kursų įrašo ir gali jį žiūrėti sau patogiu laiku. Prisijungimai galioja net 3 mėnesius.

Nuotolinių kursų kaina iki kovo 31 d. – 276 € 335 €
(PVM netaikomas).

Daugiau informacijos: tel. (0 5) 210 1259, +370 612 66 762, el. p. kursai@paciolis.lt

www.paciolis.lt

Sumokėkite prekės kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į.k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite prekės kodą (DUKN), pristatymo adresą, el. pašto adresą ir telefono numerį.

LIETUVOS BANKO SPECIALISTŲ KONSULTACIJOS

ATSISKAITYMŲ GRYNAISIAIS PINIGAIS SUMŲ APVALINIMAS

(Pabaiga, pradžia Nr. 5 (1996) 19–20 psl., Nr. 6 (1997) 17–19 psl.,
Nr. 7 (1998) 19–21 psl., Nr. 8 (1999) 21–24 psl.)

Kaip turi būti apvalinama, kai vienu metu mokama už prekes (paslaugas), kurioms apvalinimas taikomas, ir sumokamos sumos, kurioms apvalinimas netaikomas? Pavyzdžiui, klientas perka pieną, duoną ir nori susimokėti baudą, atsiskaito grynaisiais pinigais.

Lietuvos Respublikos atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje numatyta, kokioms sumoms apvalinimas netaikomas. Viena iš jų – baudos ir mokesčiai valstybei, savivaldybėms. Minėtoms sumoms apvalinimas netaikomas, bet įmokos administravimo įkainiui, kuris mokamas grynaisiais pinigais, apvalinimas taikomas. Lietuvos banko vertinimu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi, kai vienu metu mokama už prekes (paslaugas), kurioms apvalinimas taikomas, ir sumokamos sumos, kurioms apvalinimas netaikomas, **iš bendros mokėtinės sumos turi būti atimtos sumos, kurioms apvalinimas netaikomas, ir likusiai sumai pritaikytas apvalinimas.**

Atsižvelgiant į tai ir siekiant sklandaus apvalinimo taikymo, Lietuvos banko nuomone, tokiais atvejais galėtų būti mokama atskirai, t. y. vienu mokėjimu būtų mokama už prekes (paslaugas), kurioms taikomas apvalinimas, o atskiru mokėjimu būtų sumokamos sumos, kurioms netaikomas apvalinimas. Išskyrus atvejus, kai mokamos sumos, kurioms netaikomas apvalinimas, ir sumokamas įmokos administravimo įkainis, – tuomet apvalinimas turi būti taikomas tik įmokos administravimo įkainiui. Taip mokant sumažėtų situacijų, kai vienu mokėjimu būtų mokama už prekes (paslaugas), kurioms taikomas apvalinimas, ir mokamos sumos, kurioms netaikomas apvalinimas, tuo pačiu, tikėtina, sumažėtų ir neaiškių situacijų kasoje atsiskaitant.

Pavyzdžiui, klientas perka pieną, duoną ir nori sumokėti baudą už greičio viršijimą (mokės grynaisiais pinigais). Siekiant skaidrumo ir aiškaus apvalinimo taikymo, būtų atliekami du atskiri mokėjimai. Už pieną būtų mokama atskirai, taikant apvalinimą. Bauda būtų sumokama atskirai kartu su įmokos administravimo įkainiu. Apvalinimas turėtų būti taikomas tik įmokos administravimo įkainiui.

Pirmas mokėjimas:

Pienas – 2,42 Eur.

Duona – 1,60 Eur.

Bendra mokėtina suma – 4,02 Eur.

Apvalinimo suma – 0,02 Eur.

Bendra mokėtina suma, pritaikius apvalinimą, – 4,00 Eur.

Antras mokėjimas:

Bauda už greičio viršijimą – 10 Eur.

Įmokos administravimo mokestis – 0,58 Eur.

Apvalinimo suma – 0,02 Eur.

Bendra mokėtina suma, pritaikius apvalinimą, – 10,60 Eur.

Prekybininkai (paslaugų teikėjai) turėtų įvertinti technines galimybes kasos ekrane, kasos kvite

aiškiai ir klientui suprantamai parodyti apvalinimą ir pasirinkti, ar sumas už prekes (paslaugas), kurioms apvalinimas taikomas, ir sumas, kurioms apvalinimas netaikomas, priimti kaip vieną mokėjimą, ar kaip atskirus mokėjimus.

Ar prekybininkas turi užtikrinti mokėjimo priemonių sekos pasirinkimą klientui, jam atsiskaitant skirtingomis mokėjimo priemonėmis?

Lietuvos teisės aktai nereglamentuoja atsiskaitymo priemonių naudojimo eiliškumo ar galimybės klientui pasirinkti tokį eiliškumą. Kiekviena konkreti situacija būtų vertinama atskirai, atsižvelgiant į konkrečias faktines aplinkybes. Svarbu, kad **prekybininkai labai aiškiai pateiktų informaciją klientams apie taikomą atsiskaitymo priemonių naudojimo eiliškumą**. Tokios informacijos pagrindu klientai galėtų priimti sau naudingą ir palankų sprendimą (t. y. ar jie nori naudotis, ar ne tokiu mokėjimo priemonių eiliškumu).

Ar apvalinimas taikomas išmokant loterijos piniginio laimėjimo sumą?

Loterijos piniginio laimėjimo išmokėjimo atveju apvalinimas netaikomas, nes pagal Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymą apvalinimas taikomas atsiskaitymų už prekes (paslaugas) sumoms. Loterijos piniginis laimėjimas nėra prekė ar paslauga.

Kaip apvalinama, kai pirkėjas prekę įsigyja internetu ar telefonu ir už ją sumoka siuntos pristatymo metu (siunta su pinigų surinkimo paslauga – išperkamoji pašto siunta)?

Pagal Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymą, apvalinama bendra mokėtina suma už vienu metu įsigyjamas prekes ir paslaugas, t. y. bendra vienu metu perkamų prekių kainų, prekių pristatymo paslaugos kainos ir kitų papildomų išlaidų suma. Apvalinama sąskaitos suma. Kai prekių pardavėjas (siuntėjas) ir pašto paslaugos teikėjas išrašo atskiras sąskaitas, kurias apmoka pirkėjas, jeigu jis atsiskaito grynaisiais pinigais, **turi būti apvalinama kiekvienos sąskaitos suma atskirai**.

Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.2287 straipsnio 1 dalies 4 punktą, įsigyjant prekes internetu arba telefonu prieš sudarant nuotolinę sutartį, pareiga nurodyti bendrą prekių ar paslaugų kainą arba metodą, pagal kurį apskaičiuojama ši kaina ir, jeigu reikalinga, visos papildomos vežimo, pristatymo, pašto ir kitos išlaidos, arba kai šios papildomos išlaidos dėl pagrįstų priežasčių negali būti iš anksto apskaičiuotos, informaciją apie tai, kad gali tekti jas apmokėti, tenka verslininkui. Pagal Civilinio kodekso 6.2281 straipsnio 3 dalį, „verslininkas – fizinis asmuo arba juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų padalinys, savo prekybos, verslo, amato arba profesijos tikslais siekiantys sudaryti ar sudarantys sutartis, įskaitant asmenis, veikiančius verslininko vardu arba jo naudai. Juridinis asmuo gali būti laikomas verslininku neatsižvelgiant į jo dalyvių teisinę formą“. Atsižvelgiant į tai, prekių pardavėjas (siuntėjas) turi pirkėjui užsakymo metu pateikti teisingą informaciją apie galutinę mokėtiną sumą (nurodyti bendrą prekių kainą, prekių pristatymo paslaugos kainos ir kitų papildomų išlaidų sumą): jei mokama grynaisiais pinigais – tikslią sumą, jei mokama grynaisiais pinigais – bendrą mokėtiną sumą iki apvalinimo, apvalinimo sumą ir bendrą mokėtiną sumą pritaikius apvalinimą, kaip nurodyta Finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 5 punkte. Jei užsakymo metu ar išrašant sąskaitą nėra žinoma, ar bus mokama grynaisiais pinigais, **turėtų būti pateikta papildoma informacija**, kaip nurodyta Lietuvos banko atsakyme į dažniausiai užduodamus klausimus apie apskaitos dokumentus:

„Jei mokama grynaisiais pinigais:

apvalinimo suma – ... Eur;

bendra mokėtina suma, pritaikius apvalinimą, – ... Eur.

Suma apmokėti (žodžiais): ... eurų ... centų.“

Jei prekės pardavėjas (siuntėjas) nesuapvalino bendros mokėtinės sumos, tai turėtų padaryti pašto paslaugos teikėjas.

Jei prekės pardavėjas (siuntėjas) yra ne Lietuvoje veikiantis ūkio subjektas, prekės pardavėjas (siuntėjas) ir pašto paslaugos teikėjas turėtų susitarti, kuris suapvalins bendrą mokėtiną sumą. Pagal Atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymą, Lietuvos teritorijoje atliekamų atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumos turi būti apvalinamos. Atsižvelgiant į tai, turi būti apvalinama bendra vienu

metu išigyjamų prekių kainų, prekių pristatymo paslaugos kainos ir kitų papildomų išlaidų suma, nepriklausomai nuo to, kurios šalies ūkio subjekto prekės pristatomos. Jei prekės pardavėjas (siuntėjas) nesuapvalino bendros mokėtinės sumos, tai turėtų padaryti pašto paslaugos teikėjas.

Dėl prekių pardavėjui (siuntėjui) pervedamos sumos dydžio

Jei prekės pardavėjas (siuntėjas) suapvalino bendrą mokėtiną sumą arba jei sąskaitoje pirkėjui nurodė taikyti apvalinimą, pašto paslaugos teikėjas jam turėtų pervesti iš prekių pirkėjo gautą sumą.

Pavyzdžiui:

internetu užsakoma prekė kainuoja 10,97 Eur;

siuntimo išlaidos – 2,99 Eur;

bendra mokėtina suma – 13,96 Eur.

Jei pirkėjas mokės grynaisiais pinigais:

apvalinimo suma – 0,01 Eur;

bendra mokėtina suma, pritaikius apvalinimą, – 13,95 Eur.

Prekių pirkėjas turėtų pašto paslaugos teikėjui sumokėti grynaisiais pinigais 13,95 Eur. Pašto paslaugos teikėjas turėtų pervesti prekių pardavėjui (siuntėjui) 13,95 Eur.

Jei prekės pardavėjas (siuntėjas) nesuapvalino bendros mokėtinės sumos, o tai padarė pašto paslaugos teikėjas, tuomet pašto paslaugos teikėjas ir prekių pardavėjas (siuntėjas) turėtų susitarti, ar pašto paslaugos teikėjas jam perves jo nurodytą (nesuapvalintą) sumą, ar gautą iš pirkėjo (suapvalintą) sumą. Lietuvos banko nuomone, pašto paslaugos teikėjas turėtų prekės pardavėjui (siuntėjui) pervesti iš pirkėjo gautą pinigų sumą (suapvalintą), ir tokiu atveju apvalinimo suma turėtų būti įtraukta į prekių pardavėjo (siuntėjo) apskaitą.

Dėl informacijos pateikimo apskaitos dokumentuose ir apvalinimo sumų įtraukimo į apskaitą

Pagal Finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 5 punktą, apvalinant apskaitos dokumentuose, išskyrus pridėtinės vertės mokesčio sąskaitas faktūras, turi būti nurodoma bendra mokėtina iki apvalinimo suma, apvalinimo suma ir bendra mokėtina suma, pritaikius apvalinimą. Pagal Civilinio kodekso 6.2287 straipsnio 1 dalies 4 punktą, šią informaciją pirkėjui turi pateikti prekės pardavėjas (siuntėjas), atitinkama informacija turi būti pateikta ir sąskaitoje. Jei išrašant sąskaitą nėra žinoma, ar bus mokama grynaisiais pinigais, **joje turėtų būti pateikta papildoma informacija**, kaip nurodyta Lietuvos banko atsakyme į dažniausiai užduodamus klausimus apie apskaitos dokumentus:

„Jei mokama grynaisiais pinigais:

apvalinimo suma – ... Eur;

bendra mokėtina suma, pritaikius apvalinimą, – ... Eur.

Suma apmokėti (žodžiais): ... eurų ... centų.“

Jei prekės pardavėjas (siuntėjas) suapvalino bendrą mokėtiną sumą, teikdamas siuntos pristatymo su grynųjų pinigų surinkimu paslaugą, pašto paslaugos teikėjui pinigų surinkimo kvituose pakanka nurodyti suapvalintą bendrą mokėtiną sumą, kurią turėjo nurodyti prekės pardavėjas (siuntėjas). Šiuo atveju apvalinimo suma turėtų būti įrašoma į prekių pardavėjo (siuntėjo) apskaitą.

Jei prekės pardavėjas (siuntėjas) nesuapvalino bendros mokėtinės sumos, tuomet suapvalinti turėtų pašto paslaugos teikėjas ir pinigų surinkimo kvituose nurodyti bendrą mokėtiną sumą iki apvalinimo, apvalinimo sumą ir bendrą mokėtiną sumą, pritaikius apvalinimą, kaip nurodyta Finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 5 punkte. Pašto paslaugos teikėjas ir prekių pardavėjas (siuntėjas) turėtų susitarti, į kurio ūkio subjekto apskaitą turi būti įrašoma apvalinimo suma (priklausomai nuo to, kaip sutarta, kokią sumą pašto paslaugos teikėjas perves prekių pardavėjui (siuntėjui).

Apvalinimo sumos turėtų būti įtraukiamos į apskaitą kaip ūkio subjekto pajamų padidėjimas ar sumažėjimas. Apvalinimo sumos įtraukiamos į apskaitą atskira eilute. Ūkio subjekto sąskaitų planas turėtų būti papildytas šioms atvejams skirta pajamų sąskaita Nr. 5XXX *Apvalinimas*. Apvalinimo sumomis, kurias pirkėjas sumoka dėl apvalinimo į didesnę pusę, pajamos turėtų būti didinamos, o apvalinimo sumomis, kurios susidaro dėl apvalinimo į mažesnę pusę, pajamos turėtų būti mažinamos.

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

DĖL 2024 METAIS GYVENTOJŲ GAUTŲ PALŪKANŲ APMOKESTINIMO IR DEKLARAVIMO

2025-01-13 Nr. (18.18-31-1 Mr) R-105

Paaiškiname, kokia tvarka apmokestinamos ir deklaruojamos 2024 metais gyventojų gautos palūkanos:

1. Kai palūkanos gautos už suteiktas paskolas.

Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (GPMĮ) nuostatas apskaičiuojant ir deklaruojant 2024 metais gautas palūkanas už suteiktas paskolas įmonėms ir / ar gyventojams, šios pajamos apmokestinamos taikant GPMĮ 6 straipsnyje nustatytą 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, o metinei pajamų ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių (išskyrus tantjemas, autorinius atlyginimus iš darbdavio, mažosios bendrijos vadovų (ne narių) pajamas, pajamas iš paskirstytojo pelno, individualios veiklos pajamas (pagal pažymą ir / ar verslo liudijimą), pajamas už parduotas atliekas) daliai, viršijančiai 120 vidutinių šalies darbo užmokesčių (VDU) dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų valstybinio socialinio draudimo (VSD) įmokų bazei skaičiuoti, taikomas 20 proc. pajamų mokesčio tarifas. GPMĮ šioms pajamoms nenustato jokių lengvatų, **apmokestinama nuo pirmo euro.**

Tuo atveju, kai nuolatinis Lietuvos gyventojas (toliau – nuolatinis gyventojas) palūkanas už suteiktą paskolą gauna iš kito nuolatinio gyventojų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką pajamos priskiriamos A klasės pajamoms, todėl pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į valstybės biudžetą privalo palūkanas išmokantis asmuo. Vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, palūkanas išmokėjęs nuolatinis gyventojas, kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo, privalo deklaruoti išmokėtas palūkanų sumas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį, pateikdamas mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos GPM313 formą ir Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą.

Nuolatinio gyventojas iš kitų šaltinių (pvz., iš Lietuvos įmonių ir iš užsienio) gautos palūkanos už suteiktą paskolą pagal pajamų mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos B klasės pajamoms, todėl pajamų mokestį apskaičiuoti ir sumokėti privalo pats pajamų gavęs gyventojas, pateikdamas Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formą. Palūkanos deklaruojamos šios GPM311 deklaracijos GPM311E priede. Palūkanas išmokėjęs asmuo (Lietuvos įmonė), vadovaudamasis GPMĮ 24 straipsniu, privalo pateikti Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojas (toliau – nenuolatinis gyventojas) gautos palūkanos už suteiktą paskolą pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos A klasės pajamoms, todėl pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į valstybės biudžetą privalo palūkanas išmokantis asmuo. Vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, palūkanas išmokėjęs asmuo, kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo, privalo deklaruoti išmokėtas palūkanų sumas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį, pateikdamas mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos GPM313 formą bei Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą.

2. Kai palūkanos gautos už vartojimo kreditą, suteiktą per tarpusavio skolinimo platformą, ar už lėšas, suteiktas per sutelktinio finansavimo platformą.

Pagal GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 202 punkto nuostatas, neapmokestinama 2024 metais gautų palūkanų už vartojimo kreditą, suteiktą per tarpusavio skolinimo platformą Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatyme ar atitinkamame Europos ekonominė erdvės (EEE) valstybės įstatyme nustatyta tvarka, taip pat palūkanų už lėšas, suteiktas per sutelktinio finansavimo platformą 2020 m. spalio 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2020/1503 dėl Europos sutelktinio finansavimo paslaugų verslui teikėjų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES)

2017/1129 ir Direktyva (ES) 2019/1937, ar atitinkamame Europos ekonominės erdvės valstybės įstatyme nustatyta tvarka, **suma, ne didesnė kaip 500 eurų per mokestinį laikotarpį.**

Tokių pagal mokesčio mokėjimo tvarką B klasės neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamų palūkanų nuolatiniam gyventojui Pavyzdinėje pajamų mokesčio deklaracijoje GPM311 deklaruoti neprivalu.

Kai bendra 2024 metais gautų palūkanų suma didesnė kaip 500 Eur, pajamų mokesčiu neapmokestinama 500 Eur, šį dydį viršijanti suma apmokestinama taikant GPMĮ 6 straipsnyje nustatytą 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, o metinei pajamų ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių (išskyrus tantjemas, autorinius atlyginimus iš darbdavio, MB vadovų (ne MB narių) pajamas, pajamas iš paskirstytojo pelno, individualios veiklos pajamas (pagal pažymą ir / ar verslo liudijimą), pajamas už parduotas atliekas) daliai, viršijančiai 120 VDU dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų VSD įmokų bazei skaičiuoti, taikomas 20 proc. pajamų mokesčio tarifas.

Tokiu atveju, vadovaujantis GPMĮ 27 straipsniu, pajamų mokestį apskaičiuoti ir sumokėti privalo pats pajamų gavęs nuolatinis gyventojas, pateikdamas Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formą. Palūkanos deklaruojamos šios deklaracijos GPM311 formos GPM311E priede.

Nenuolatinio gyventojų gautos tokios palūkanos pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos A klasės pajamoms, todėl pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į valstybės biudžetą privalo palūkanas išmokantis asmuo. Vadovaujantis GPMĮ 24 straipsniu, palūkanas išmokėjęs asmuo, kaip mokestį išskaičiuojantis asmuo, privalo deklaruoti išmokėtas palūkanų sumas, išskaičiuotą ir sumokėtą pajamų mokestį, pateikdamas mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos GPM313 formą ir Metinės gyventojams išmokėtų įmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą. Nenuolatinis gyventojas GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 202 punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvata gali pasinaudoti mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, pateikdamas Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formą.

3. Kai palūkanos gautos už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už kredito įstaigose laikomus indėlius.

3.1. Pagal GPMĮ 17 straipsnio nuostatas pajamų mokesčiu neapmokestinamos palūkanos, gautos už:

- **iki 2013 m. gruodžio 31 d. įsigytus** vietinių (tiek Lietuvos, tiek užsienio valstybių) ne nuosavybės vertybinius popierius (išskyrus atvejus, kai ne nuosavybės vertybiniai popieriai išleisti darbdavio ir jis darbuotojams moka didesnes palūkanas negu kitiems šių vertybinių popierių turėtojams), jeigu šie ne nuosavybės vertybiniai popieriai pradėti išpirkti ne anksčiau kaip po 366 dienų nuo jų išleidimo dienos (GPMĮ 17 str. 1 d. 201 p.);
- **iki 2013 m. gruodžio 31 d. įsigytus** EEE valstybių vyriausybių, taip pat EEE valstybių politinių ar teritorijos administracinių padalinių vertybinius popierius (GPMĮ 17 str. 1 d. 21 p.);
- pagal **iki 2013 m. gruodžio 31 d. sudarytas** sutartis už EEE valstybių bankuose ar kitose kredito įstaigose laikomus indėlius (GPMĮ 17 str. 1 d. 22 p.).

Tokių pagal mokesčio mokėjimo tvarką B klasės neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamų palūkanų nuolatiniam gyventojui Pavyzdinėje pajamų mokesčio deklaracijoje GPM311 deklaruoti neprivalu.

3.2. Kai 3.1 punkte išvardyti ne nuosavybės vertybiniai popieriai įsigyti ir / ar indėlių sutartys sudarytos nuo **2014-01-01**, nuolatinio gyventojų gautos palūkanos pajamų mokesčiu **neapmokestinamos, kai bendra per mokestinį laikotarpį gauta palūkanų suma už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už indėlius ne didesnė kaip 500 Eur** (GPMĮ 17 str. 1 d. 20 p.).

Pavyzdžiui, gyventojas 2024 metais (nuo 2024-01-01 iki 2024-12-31) gavo: 50 Eur palūkanų už Lietuvos banke „X“ laikomą indėlį (indėlio sutartis sudaryta 2023-01-06), 320 Eur palūkanų už Lenkijos Vyriausybės obligacijas (obligacijos įsigytos 2023-03-10) ir 130 Eur palūkanų už UAB „Y“ obligacijas (obligacijos įsigytos 2023-02-02; vienetas – gyventojų darbdavys; mokamos palūkanos nėra didesnės nei kitiems tų pačių obligacijų turėtojams mokamos palūkanos). Iš viso 2024 metais gyventojas gavo 500 Eur palūkanų.

Kadangi ši suma neviršija įstatyme nustatyto dydžio, ne nuosavybės vertybiniai popieriai išigyti ir indėlio sutartis sudaryta 2014-01-01, visa gautų pajamų suma gyventojų pajamų mokesčiu neapmokestinama.

Tokių pagal mokesčio mokėjimo tvarką B klasės neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamų palūkanų sumos, neviršijančios 500 Eur per 2024 metus, nuolatiniam gyventojui Pavyzdinėje pajamų mokesčio deklaracijoje GPM311 deklaruoti neprivalu.

Kai bendra 2024 metais gautų palūkanų suma už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už indėlius didesnė kaip 500 Eur, tai pajamų mokesčiu neapmokestinama 500 Eur, šį dydį viršijanti suma apmokestinama taikant GPMĮ 6 straipsnyje nustatytą 15 proc. pajamų mokesčio tarifą, o metinei pajamų ne iš darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių (išskyrus turtį, autorinius atlyginimus iš darbdavio, MB vadovų (ne MB narių) pajamas, pajamas iš paskirstytojo pelno, individualios veiklos pajamas (pagal pažymą ir / ar verslo liudijimą), pajamas už parduotas atliekas) daliai, viršijančiai 120 VDU dydžio sumą, taikomą apdraustųjų asmenų einamųjų metų VSD įmokų bazei skaičiuoti, taikomas 20 proc. pajamų mokesčio tarifas.

Tokiu atveju gyventojui privalu pateikti Pavyzdinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM311 formą ir gautas palūkanas deklaruoti šios deklaracijos GPM311 formos GPM311E priede.

Pažymėtina, kad nenuolatinis gyventojas GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 20 punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvata, taikoma palūkanoms už ne nuosavybės vertybinius popierius ir už kredito įstaigose laikomus indėlius, gali pasinaudoti mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, pateikdamas Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formą. Nenuolatinių gyventojų gautos palūkanos už Vyriausybės ne nuosavybės vertybinius popierius nėra pajamų mokesčio objektas (GPMĮ 5 str. 4 d. 1 punktas).

Visos šiame rašte išdėstytos GPMĮ 17 straipsnyje nustatytos mokesčio lengvatos netaikomos, jeigu atitinkamos pajamos gautos iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose. Tikslinių teritorijų sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 344 „Dėl Tikslinių teritorijų sąrašo patvirtinimo“.

Teisės departamento direktorė

Rasa VIRVILIENĖ

Gintautas DEVEIKIS:

Pernai AVNT tyrė labai mažų įmonių finansines ataskaitas. Tai didžiausias įmonių segmentas. Todėl daugumai turėtų būti svarbu išgirsti, kur dažniausiai klystama.

Apie dažniausias atskaitomybės klaidas – 73-iajame didžiajame „Pačiolio“ seminare.

Daugiau informacijos www.paciolis.lt

Per savaitę priimtų svarbiausių naujų norminių aktų ir jų pakeitimų apžvalga

Per savaitę paskelbti **54** nauji teisės aktai, **5** iš jų aktualūs buhalteriams.

Čia pateiktas tik pakeitimų sąrašas.

Visus teisės aktų pakeitimus su jų paaiškinimais rasite

MOKESČIŲ, APSKAITOS IR TEISĖS REGLAMENTŲ NAUJIENLAIŠKYJE.

Prenumeruokite ir viską turėsite.

Štai keleto teisės aktų pakeitimų apžvalga:

↓ APSKAITA

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašo bei Kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių įtraukimo į šį sąrašą taisyklių patvirtinimo“ (2022 11 03 Nr. VA-85, 2003 04 16 Nr. V-137 nauja redakcija) naujausias pakeitimas 2025 02 21 Nr. VA-13

Į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą įtraukiamas viešbučių ir viešojo maitinimo kasos aparatas ASPA-R su saugos moduliu AM-1.

Įsakymas įsigaliojo 2025 m. vasario 22 d.

↓ DARBO SANTYKIAI IR DARBO GINČAI

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašo patvirtinimo“ (2024 01 03 Nr. 16, 2018 11 28 Nr. 1177 nauja redakcija) naujausias pakeitimas 2025 02 12 Nr. 82

Tvirtinamas naujos redakcijos Atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašas.

Nutarimas įsigaliojo 2025 m. vasario 18 d.

SVARBU!

Gerbiamieji savaitraščio „Buhalterija“ prenumeratoriai!

Primerkime, kad šiais metais kartu su savaitraščiu Jūs gausite **4 specialius priedus**, kuriose bus nagrinėjami mokesčių apskaičiavimo palengvinimo būdai ir organizavimas įmonėje, mokesčių taupymo galimybės, finansinės atskaitomybės informacija ir rodiklių analizė, vadovo ir buhalterio atsakomybė už apskaitą ir mokesčius įmonėje, produktų pelningumo apskaičiavimas ir išlaidų naudingumo analizė, įmonei svarbių darbo teisės ir civilinės teisės klausimų sprendimas.

Pirmasis priedas prenumeratorius pasieks jau kovo 18 d.

Mums gera dirbti dėl Jūsų!

Savaitraščio redakcija

REFINANSUOJATE BŪSTO PASKOLĄ? Už šiuos 3 dalykus mokėti nereikės

Nuo vasario mėnesio supaprastintas būsto paskolos refinansavimas tapo nemokamas. Apie tai, ką svarbu žinoti refinansuojant paskolą ir kokių kaštų dabar galima išvengti, komentuoja „Luminor“ banko Mažmeninės bankininkystės vadovas **Edvinas JUREVIČIUS**.

Kompensuojamos turto vertinimo išlaidos

Vienas iš reikšmingiausių pokyčių – jei refinansuojant paskolą jums prireiks iš naujo atlikti įkeičiamo nekilnojamojo turto vertinimą, jo išlaidas kompensuos naujasis kredito davėjas.

„Anksčiau nekilnojamojo turto vertinimas buvo neišvengiama refinansavimo dalis, o jo kaina galėjo svyruoti priklausomai nuo objekto tipo ir vietos. Jei paskolos suma nesikeičia ir įkeičiate tą patį turtą, kai kuriais atvejais **naujo vertinimo nereikės**. Tačiau jei prireiktų, dabar jo išlaidas padengs naujasis paskolos davėjas“, – aiškina E. Jurevičius.

Esamo paskolos davėjo sutikimas nekainuos

Taip pat anksčiau refinansuodami paskolą būtumėte turėję kreiptis į esamą jos davėją ir gauti reikiamas pažymas apie paskolos likutį. Be to, reiktų kreiptis ir dėl sutikimo įkeisti antrinį turtą. Tai ne tik užimtų laiko, bet greičiausiai ir kainuotų papildomai, teigia E. Jurevičius.

„Tačiau dabar tuo pasirūpina naujasis kredito davėjas – jis pats gauna visas reikalingas

pažymas ir suderina formalumus su ankstesniu paskolos teikėju, be to, **nemokamai**. Todėl klientui tai reiškia greitesnį procesą ir mažiau rūpesčių“, – pažymi ekspertas.

Hipotekos įkeitimas tapo nemokamas

Galiausiai, refinansuojant paskolą, vis dar reikės išregistruoti pirminę ir įregistruoti antrinę hipoteką, tačiau šis procesas jums taip pat **nebe kainuos**.

„Hipotekos sandoris lieka būtinas, nes keičiasi paskolos davėjas. Tačiau nuo šių metų vasario 1 d. nei senasis, nei naujasis paskolos davėjas nebegali jums taikyti nei papildomų administracinių, nei teisinių (notaro) mokesčių“, – sako E. Jurevičius.

Anksčiau refinansavimo kaina dažnai būdavo didesnė kaip 1 tūkst. Eur, tačiau dabar, pasinaudojus supaprastintu procesu, šios išlaidos eliminuojamos. Kaip teigia ekspertas, tokie pokyčiai būsto paskolų turėtojams palengvina galimybę peržiūrėti savo paskolos sąlygas ir, jei reikia, pasinaudoti pasiūlymu, geriausiai atitinkančiu jų finansinius tikslus.

UAB „Coagency“ inf.

Nauji kibernetinio saugumo REIKALAVIMAI VERSLUI ĮSIGALIOJO: daugybė neatsakytų klausimų ir milijoninės baudos

Geopolitinių neramumų bei karinių ir teritorinių konfliktų kėčiamame pasaulyje valstybės vis daugiau investuoja į savo sienų ir suvereniteto apsaugą.

Jau ne vienerius metus pasaulio lyderiai pabrėžia, kad saugumas svarbus ne tik fiziniame, bet ir virtualioje erdvėje. Vis tobulejančios kibernetinės atakos, nukreiptos į viešąjį sektorių ir kritinę infrastruktūrą, gali pridaryti ne mažiau žalos nei ginklai. Vis dėlto ekspertai pabrėžia, kad kibernetinio saugumo stiprinimas būtinas ir verslui, nes privataus sektoriaus atsparumas glaudžiai susijęs su bendru valstybės saugumu. Tačiau net ir įsigaliojus naujiems kibernetinio saugumo reikalavimams, ne visi verslai skuba jų laikytis, o kai kurie apie tai net nežino. „Sorainen“ teisininkai įspėja – už taisyklių nepaisymą gali grėsti milžiniškos baudos.

Kibernetinės atakos – subtilesnės ir efektyvesnės

„Reikia suprasti, kad kibernetinis saugumas padeda ne tik apsaugoti duomenis, bet ir verslo reputaciją, taip pat užtikrina veiklos tęstinumą ir finansinį stabilumą. Kibernetinio saugumo strategija yra investicija į ilgalaikę bet kurio verslo sėkmę ir tvarumą“, – pabrėžia „Sorainen“ ekspertė **Irma KUNICKĖ**.

Pernai beveik kiekvieną mėnesį vyko didžiulės tarptautinio masto kibernetinės atakos – kentėjo ir sveikatos priežiūros technologijų gigantė „Change Healthcare“, ir debesijos paslaugą siūlanti W. Buffetto giriamą „Snowflake“ kompanija, ir net tokie rinkos žaidėjai kaip „Microsoft“. Beje, pastaroji firma paskaičiavo, kad jos klientai kasdien patiria 600 mln. kibernetinių nusikaltėlių atakų. Tokie išpuoliai, kai pažeidžiamas duomenų saugumas, kainuoja itin brangiai. Pernai vidutinė duomenų saugumo pažeidimo kaina pasaulyje siekė apie 5 milijonus dolerių.

Kibernetiniams išpuoliams vis tobulejant, Lietuvos verslas taip pat neatsigina programiųjų

atakų. Per pastaruosius kelerius metus buvome priversti stebėti ne vieną duomenų nutekimo skandalą. Dar 2017 m. rezonansą sukėlė programiųjų nutekinti „Grožio chirurgijos“ duomenys – klientų vardai, pavardės, asmens kodai, net intymios prieš plastines operacijas darytos nuotraukos.

2021-aisiais Lietuvą drebino „Citybee“ skandalas, kai į viešumą pateko daugiau kaip 100 tūkst. kompanijos klientų duomenų. O viena šviežesnių didelių kibernetinių atakų – praėjusių metų vasarį buvo nutekinta apie 20 tūkst. „Ignitis ON“ klientų duomenų.

Nacionalinis kibernetinio saugumo centras (NKSC) dar tik rengia 2024 metų ataskaitą, kurioje bus apžvelgta praėjusių metų atakų statistika. Tačiau ankstesnių metų duomenys taip pat leidžia daryti tam tikras išvadas. 2023-aisiais mūsų šalyje fiksuotos 2 378 kibernetinės atakos. Nors tai yra 30 proc. mažiau nei 2022-aisiais, tačiau **12 proc. išaugo pavojingesnių atakų skaičius**, o dėl kibernetinių incidentų padaryti asmens duomenų saugumo pažeidimai paveikė pusę subjektų. Pasak NKSC, tai rodo, kad atakos tampa subtilesnės ir efektyvesnės.

NIS2 direktyva – kas tai?

Siekiant užtikrinti, kad kibernetinės erdvės apsauga būtų efektyvesnė, nuo praėjusių metų rudens Lietuvoje įsigaliojo Europos Komisijos Tinklo ir informacinių sistemų saugumo NIS2 (liet. TIS2) direktyva. Į mūsų šalies teisinę bazę ji perkelta priėmus kibernetinio saugumo įstatymo pakeitimus.

„Pagrindinis direktyvos tikslas – didinti ypatingos svarbos sektorių atsparumą didėjančioms kibernetinėms grėsmėms ir užtikrinti geresnį pasirengimą valdyti sutrikimus ar pažeidimus. Siekiama apsaugoti Europos Sąjungos skaitmeninę ekonomiką, viešąsias paslaugas nuo kibernetinių išpuolių ir taip gerinti visos Bendrijos kibernetinio saugumo poziciją“, – aiškina „Sorainen“ ekspertė I. Kunickė.

Pasak I. Kunickės, dažnai klaidingai galvojama, kad kibernetinis saugumas ir nauji reikalavimai galioja tik didelėms įmonėms arba tik tokiems sektoriams kaip finansų, energetikos ar sveikatos.

„Iš tiesų direktyva taikoma daugeliui sektorių, net ir tokiems kaip, pavyzdžiui, maisto gamyba ir perdirbimas, atliekų perdirbimas, cheminių medžiagų gamyba, moksliniai tyrimai ar pašto kurjerių paslaugos. Be to, svarbu ir tai, kad kibernetinio saugumo reikalavimai bus taikomi ir kituose sektoriuose veikiantiems paslaugų teikėjams, net jeigu jiems tiesiogiai NIS2 direktyva negalioja, jeigu jie paslaugas teiks kibernetinio saugumo subjektams“, – pabrėžia ekspertė.

Be to, vis dar vyrauja stereotipas, kad kibernetinis saugumas yra tik įmonių IT specialistų reikalas. Pasak I. Kunickės, tokia pozicija klaidinga.

„Pagal NIS2 direktyvą galima išskirti 4 svarbiausius aspektus, kurie privalo tapti prioritetu

įmonėms kibernetinio saugumo klausimais: **rizikų ir incidentų valdymas, atskaitomybė ir tiekimo grandinių saugumas**. Bendrovės turi įgyvendinti konkrečias kibernetinio saugumo priemones, skirtas tinklų ir informacinių sistemų rizikai valdyti ir mažinti. **Jos taip pat privalo per 24 valandas pranešti institucijoms apie kibernetinį incidentą, o per 72 valandas pateikti išsamesnę informaciją.** Vadovybė turi užtikrinti, kad organizacijoje atsirastų kibernetinio saugumo vadovo pozicija ir saugos įgaliotinis, taip pat būtų rengiami periodiniai darbuotojų mokymai. Įmonės taip pat privalo užtikrinti, kad jų pasitelkti paslaugų teikėjai atitiktų kibernetinio saugumo reikalavimus, net jeigu jiems tiesiogiai NIS2 direktyva negalioja“, – pabrėžia „Sorainen“ ekspertė.

I. Kunickė aiškina, kad tai aiškiai rodo, jog, norint atitikti visus šiuos reikalavimus, neužtenka tik IT specialistų pastangų. Tam reikia, kad procese dalyvautų bendrovių vadovai, taip pat būtina įtraukti teisinę, atitikties, operacijų vykdymo, kibernetinio saugumo ekspertų komandas.

Ekspertė: „Yra didžiulis informacijos ir supratimo vakuumas“

Dar 2023-aisiais Krašto apsaugos ministerija skaičiavo, kad Lietuvoje yra apie 20 tūkst. įmonių, kurios pateks į naujos direktyvos reguliavimo sritį. Nors reikalavimai mūsų šalyje įsigaliojo jau prieš kelis mėnesius, tikslus bendrovių skaičius dar nėra aiškus. NKSC šiuo metu tik kuria kibernetinio saugumo subjektų registrą, jame turėtų atsirasti visos Lietuvos įmonės, kurioms taikomas Kibernetinio saugumo įstatymas. Visos bendrovės turėtų būti įregistruotos balandžio mėnesį ir paskirstytos į esmines bei svarbias.

I. Kunickė sako išžvelgianti nemalonus tendencijas – kai kuriems verslams kibernetinis saugumas nėra prioritetas, kitoms bendrovėms paprasčiausiai trūksta informacijos, kokių veiksmų jos turi imtis.

„Kai dar rudenį pradėjome kalbėtis su klientų vadovais ir klausėme, kaip jiems sekasi įgyvendinti kibernetinio saugumo reikalavimus, reakcijos buvo dvejopos. Vieni teigė, kad ir direktyvai dar neįsigaliojus jau buvo pasiruošę, tačiau buvo ir tokių, kurie apie tai girdėjo pirmą

– Kodėl jūs išėjote iš ankstesnės darbovietės?
– Nes gaunant tokią algą išvažiuoti neįmanoma!

kartą. Vis tik dauguma sakė, kad jų IT komandos, rodos, kažką daro. Taigi labiausiai informacijos ir supratimo trūksta vadovams. Visgi tikiu, kad, kai atsiras kibernetinio saugumo subjektų registras, įvyks proveržis, nes tos įmonės bus įregistruotos ir joms apie tai bus pranešta“, – sako I. Kunickė.

Tiesa, ji pabrėžia, kad šiuo metu problemų kyla ir dėl to, kad pačioms įmonėms nėra lengva išsiaiškinti, ar joms taikomi nauji kibernetinio saugumo reikalavimai, ar ne: „**Įmonėms sunku suprasti, kaip viskas veikia, nes teisės aktuose nėra pateikta konkretaus įmonių sąrašo.** Yra nustatyti kriterijai, pagal kuriuos verslas gali aiškintis, ar patenka į tą reguliavimą. Tačiau tų kriterijų yra daugybė ir reikia atlikti nemažai žingsnių, kad suprastum, ar tau galioja reikalavimai. Tiesa, neseniai NKSC svetainėje atsirado įrankis, kur įrašius įmonės kodą, veiklos sektorių,

darbuotojų skaičių, apyvartą, galima pasižiūrėti, ar konkreti įmonė potencialiai gali patekti į kibernetinio saugumo subjektų registrą.“

Gresia milžiniškos baudos

Kibernetinio saugumo reikalavimų nesilaikymas įmonėms gali skaudžiai atsiliiepti. Bendrovės bus tikrinamos, o nustačius, kad reikalavimų nepaisoma, numatytos milžiniškos baudos ir net bendrovių vadovų nušalinimas. Esminiams verslo subjektams grėstų bausė iki 10 mln. eurų, arba iki 2 procentų bendros pasaulinės metinės apyvartos, atsižvelgiant į tai, kuri suma didesnė. Svarbiam subjektui galėtų būti taikoma bausė iki 7 mln. eurų, arba 1,4 proc. apyvartos.

UAB „INK agency“ inf.

- ❓ Įsigaliojus naujam atskaitomybės įstatymui, šiais metais turėsite sudaryti kitokį finansinių ataskaitų rinkinį?
- ❓ Suabejojate balanso ar pelno (nuostolių) ataskaitos teisingumu?
- ❓ Norite greitai ir paprastai parengti aiškinamąjį raštą?

Tai tik trys iš daugelio priežasčių, kuo Jums gali būti naudinga darbo priemonė

2024 m. FINANSINĖS ATASKAITOS: sudarymas, tvirtinimas ir skelbimas

Joje rasite viską, ką buhalteriu reikia žinoti apie šių metų atskaitomybę.

Daugiau kaip **30** su atskaitomybe susijusių dokumentų ir jų šablonų

Darbo priemonės kaina iki kovo 31 d. – **52 €** ~~65 €~~ (su PVM).

Buhalterija
apskaitos ir mokesčių apžvalga

Kaina savaitraščio BUHALTERIJA prenumeratoriams – **tik 45 €** (su PVM).

Norėdami įsigyti darbo priemonę, sumokėkite jos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a.s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite prekės kodą (FAPDK24), pristatymo adresą, tel. numerį ir el. pašto adresą.

Daugiau informacijos: tel. (0 5) 270 0636, el. p. knygos@paciolis.lt, www.paciolis.lt

Naudojimosi MOBILIUOJU TELEFONU etiketo vadovas: kaip elgtis viešose situacijose

Mobilieji telefonai tapo neatsiejama mūsų kasdienio gyvenimo dalimi, tačiau svarbu nepamiršti, kad jų naudojimas tam tikrose kultūrinėse ir socialinėse aplinkose reikalauja atidumo ir pagarbos. Naudodamiesi telefonu, turime laikytis etiketo taisyklių, kad neužgožtume kitų ir užtikrintume malonią bendravimo patirtį. Šiame straipsnyje pristatysime pagrindines taisykles, kurias verta žinoti, kad mobilusis telefonas netaptų trukdžiu.

Viešose vietose

Būnant viešoje vietoje – darbe, bibliotekoje, viešajame transporte ir pan. – **reikia nustatyti mažiausią mobiliojo telefono signalo garsą**. Be to, bendravimo mobiliuoju telefonu etiketas reikalauja viešose vietose įjungti begarsį mygtukų rinkimo režimą.

Gero elgesio taisyklės nepataria mobiliojo telefono laikyti ant stalo restorane ar kavinėje. Jūs išgirsite skambutį, jei telefonas bus kišenėje ar rankinėje. Ši taisyklė netaikoma ypač triukšminguose baruose.

Vairuojant automobilį kalbėti mobiliuoju telefonu galima tik naudojantis laisvų rankų įranga. Jokiu būdu neimkite telefono į rankas, nes geriausiu atveju rizikuojate sumokėti baudą, blogiausiu – padaryti sunkiausią nuodėmę.

Etiketas draudžia naudoti necenzūrinį, galingą žveisti aplinkinius skambėjimo toną.

- **Begarsis režimas.** Esama situacijų, kai būtina išjungti mobilųjį telefoną ar nustatyti begarsį režimą. Tai gali būti dalykiniai susitikimai, pasitarimai ir pan. Jei reikalas, dėl kurio jums skambina, negali būti atidėtas, atsiprašykite kolegų ir išeikite pakalbėti į koridorių.
- **Kada išjungti mobilųjį.** Telefoną būtina išjungti arba įjungti „skrydžio režimą“ lėktuve, nes mobiliojo ryšio signalai gali trukdyti lėktuvo navigacijos ir ryšio sistemoms. Ligoninėse taip pat gali būti reikalaujama išjungti telefoną arba nenaudoti tam tikrose zonose, kur medicininė įranga yra jautri elektromagnetiniams trikdžiams. Dažniausiai tai būna intensyvios terapijos, operacinių ar diagnostikos (pvz., MRT) skyriuose. Be to, mobilųjį telefoną būtina išjungti prieš spektaklį teatre, įeinant į bažnyčią. Išjunkite mobilųjį telefoną visur, kur matysite lentelę su prašymu tai

padaryti. Jei turite skubiai paskambinti, palikite draudžiamą vietą.

Laikomės gero elgesio taisyklių

Kalbėti mobiliuoju telefonu reikia paėjėjus į šoną maždaug penkis metrus nuo žmonių. Jei tokios galimybės neturite, **perskambinkite vėliau**. Netinka kalbėti telefonu perpildytame viešajame transporte, požeminėje perėjoje, tunelyje. Jūs galite atsilipti perpildytoje patalpoje, tačiau pradėti pokalbį su skambinančiuoju reikia tik išėjus iš vietos, kur daug žmonių. Beje, geriau atsilipti, negu versti aplinkinius klausyti nuolatinio skambėjimo. Jei negalite atsakyti į skambutį, geriausia parašyti trumpąją žinutę, paaiškinti, kodėl praleidote skambutį, ir pažadėti parašyti vėliau.

Jei aplinkybės leidžia kalbėti telefonu viešojoje vietoje, **stenkitės kalbėti tyliai, kad neatkreiptumėte į save dėmesio ir netrukdytumėte aplinkiniams**.

Patariama skambinti nuo 8 val. ryto iki 22 val. vakaro. Etiketą nedraudžia, bet ir nepatiria skambinti pirmadienį iki 12 val. ir penktadienį po 13 valandos. **Nepatartina skambinti žmogui jo darbo laiko pirmą ir paskutinę valandą, per pietų pertrauką**. Jei skambinate į kitą šalį ar tolimą miestą, nepamirškite laiko skirtumų.

Geras tonas reikalauja laukti atsakymo ne ilgiau kaip penkis signalus. Jei į jūsų skambutį neatsiliepė, neskubėkite skambinti antrą kartą. Žmogus, kuriam stengėtės prisiskambinti, turi pastebėti praleistą skambutį savo mobiliajame telefone ir paskambinti jums per dvi valandas. Gali būti, kad jis negali atsakyti arba iš karto paskambinti. Šiuo atveju bendravimo mobiliuoju telefonu etiketas leidžia dar kartą paskambinti po 2 valandų.

Trumpąsias SMS žinutes arba žinutes per mesenžerį galima siųsti bet kuriuo paros metu. Svarbu, kad jos netrukdytų abonentui. Pats abonentas turi pasirūpinti: jei nenori tam tikru metu gauti žinučių, tegu išjungia telefoną. Vėliau įsijungs ir viską perskaitys.

Bendravimo taisyklės

Jei skambinate kam nors į mobiliųjį telefoną, būtinai iš karto pasidomėkite, ar patogiu abonentui su jumis dabar kalbėti.

Jei pašnekovas dabar su jumis kalbėti negali, pasiteiraukite, kada galėsite paskambinti.

Bendravimo mobiliuoju telefonu etiketas sako, kad teisė dar kartą paskambinti ir baigti pokalbį priklauso skambinančiajam. Tuo atveju, kai žmogus, kuriam skambinate, žada pats paskambinti, kai galės, perleiskite jam tą teisę.

Jei abonentas gali kalbėti, bet nežino, kad jūs norite kalbėti ilgai, reikia pasiteirauti, kiek laiko pašnekovas gali skirti pokalbiui telefonu su jumis.

Bendravimo mobiliuoju telefonu etiketas pataria skambinančiajam pokalbio pabaigoje padėkoti pašnekovui už skirtą laiką, suteiktą informaciją ir baigti pokalbį. **Atsisveikinus pagal galimybes išjungti telefoną pirmas turi tas, kuriam skambino, kad nesusidarytų įspūdis, jog skambinantysis savavališkai nutraukė pokalbį**.

Kalbant mobiliuoju telefonu negalima širšti, rodyti savo nuovargio ar nepasitenkinimo. Kalbėti reikia aiškiai ir gana garsiai.

Etiketas draudžia derinti pokalbį mobiliuoju telefonu su kokiais nors kitais darbais. Negalima nukrypti nuo pokalbio temos. Negalima staigiai peršokti nuo vienos temos prie kitos.

Neverta kelti skandalų: bet kuris emocionalus barnis – tai ne telefoninio pokalbio objektas.

Bendravimo mobiliuoju telefonu etiketas draudžia ilgai tylėti, jei pašnekovas sako ilgą monologą, – būtina kaip nors reaguoti į jo žodžius.

Negalima užtęsti pokalbio, savo ir pašnekovo laiką eikvojant tuščiam ir beprasmiui plepėjimui.

Bendravimo mobiliuoju telefonu etiketas griežtai draudžia staigiai nutraukti pokalbį.

Dalykiniai skambučiai

Įprastai dalykinis skambutis mobiliuoju telefonu trunka nuo trijų iki septynių minučių. Pokalbio pradžioje skambinantysis prisistato pasakydamas vardą ir pavardę.

Dalykinio pokalbio mobiliuoju telefonu metu pašnekovai turi spėti keletą kartų kreiptis vienas į kitą vardu.

Trumpo dalykinio pokalbio metu reikia aiškiai išdėstyti skambinimo tikslą ir aptarti pagrindinę temą. Kalbėti reikia tik apie reikalą. Etiketą draudžia toli nukrypti nuo dalykinio pokalbio temos.

Nesvarbu, kokia yra situacija ir kaip esate užsiėmęs, galioja svarbi taisyklė – **būkite mandagus**. Tai ne tik padės greičiau išspręsti klausimą – kultūringas bendravimas mobiliuoju telefonu padės stiprinti profesinius ryšius.

ATMINTINĖ**Kad būtų patogiau, parengėme bendravimo mobiliuoju telefonu etiketo taisykles.**

Mobiliojo telefono naudojimo etiketas yra svarbus aspektas, užtikrinantis, kad, naudodamiesi telefonu viešose ir socialinėse situacijose, jūs gerbiate aplinkinius. Štai keletas pagrindinių taisyklių, kurias verta atsiminti:

1. **Tylus režimas.** Viešojoje erdvėje, tokioje kaip kino teatrai, restoranai ar susitikimai, visada nustatykite tylų režimą arba išjunkite telefoną.
2. **Atsargus skambinimas.** Jeigu turite skambinti, pasirinkite atokią vietą, kad netrukdytumėte kitiems. Pasirūpinkite, kad jūsų pokalbis būtų trumpas ir neatsitraukiantis dėmesio.
3. **Gerbkite kitus.** Venkite naudotis telefonu, kai bendraujate su kitais. Tai gali būti laikoma nepagarbiu elgesiu.
4. **Socialinė žiniasklaida.** Jei dalinatės informacija ar fotografijomis iš renginių, visada pasitarkite su kitais dalyviais, ar jie sutinka būti viešai matomi.
5. **Prieš susitikimus.** Išjunkite telefoną arba nustatykite tylų režimą, kai einate į oficialius susitikimus, pokalbius ar konferencijas.
6. **Vairuoju.** Naudokite laisvą rankų įrangą, jei būtina kalbėtis telefonu vairuojant. Taip pat rekomenduojama, kol vairuojate, jei įmanoma, nesinaudoti telefonu visai.
7. **Nepertraukinkite kitų.** Jei pastebite, kad kažkas kalba, ir norite juos pridėti prie pokalbio, pirmiausia pažiūrėkite, ar jie gali suderinti jūsų, savo ir telefono poreikius.

Laikydami šias taisykles, padėsite kurti malonią aplinką visiems aplinkiniams.

Parengė **Karolina SADAUSKAITĖ**

Marina GUPTOR:

Kasmet kovo–birželio mėnesiais buhalteriai mokesčių administratoriui turi pateikti įvairius pranešimus, ataskaitas ir deklaracijas – apie suteiktą paramą, fiziniams asmenims paskolintas ar iš jų gautas lėšas, ataskaitą apie kontroliuojamuosius vienetus ir kitas. Metinių ataskaitų rinkinio ir mokesčių deklaracijų rengimo sukuryje šios „antraeilės“ prievolės kartais pamiršamos.

73-iajame didžiajame „Pačiolio“ seminare aptarsime, kas, iki kada ir kokias ataskaitas, pranešimus, deklaracijas turi pateikti.

Daugiau informacijos www.paciolis.lt

AUGINU VAIKĄ.

Kas man priklauso?

Gimus vaikui, šeima gali pretenduoti į įvairias išmokas, kurių vienos yra skiriamos netektoms pajamoms kompensuoti anksčiau dirbusiai mamai arba tėčiui, o kitos skiriamos atsižvelgiant į kitas priežastis arba priklauso visoms šeimoms su vaikais, nepaisant jokių aplinkybių. Šeimos, auginančias vaikus, ne tik gali gauti įvairias pinigines išmokas, bet ir pasinaudoti teikiamomis paslaugomis, skirtomis šeimoms stiprinti.

Aktualu nuo 2025 m. sausio mėn.!

IŠMOKOS

Motinystės išmoka dirbusiai moteriai

Motinystės išmoka mokama motinystės socialiniu draudimu apdraustai moteriai, kuri dirbdama mokėjo įmokas ir iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos sukaupė ne trumpesnę nei 12 mėnesių motinystės socialinio draudimo stažą per paskutinius 24 mėnesius ir kuriai suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos. Nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą gydytojas išduoda ne anksčiau, nei sueina 30 nėštumo savaičių.

Jeigu moteris reikiamo motinystės socialinio draudimo stažo neįgijo, nes buvo vaiko priežiūros atostogose su kitu vaiku, tokiu atveju stažas

skaičiuojamas iš 24 mėnesių laikotarpio, buvusio iki vaikui sukaks 2 metai. Taigi **motinystės išmoka vis tiek turės būti mokama.**

Minimali motinystės išmoka, įgijus teisę ją gauti 2025 m. sausio mėnesį, negali būti mažesnė nei 440 eurų (neatskaičius mokesčių), o įgijus teisę ją gauti 2025 m. vasario mėnesį ir vėliau, minimali motinystės išmoka negalės būti mažesnė nei 560 eurų (neatskaičius mokesčių), tačiau maksimalios ribos nenustatomos ir konkretus išmokos dydis priklauso nuo buvusių darbo pajamų.

KUR KREIPTIS: į „Sodrą“.

Tėvystės išmoka dirbusiam tėčiui

Tėvystės išmoka mokama motinystės socialiniu draudimu apdraustam tėčiui ar įtėviui, kuris

dirbdamas mokėjo įmokas ir iki pirmosios tėvystės atostogų dienos sukaupė ne trumpesnę nei 6 mėnesių motinystės socialinio draudimo stažą per paskutinius 24 mėnesius, jei gimus vaikui jam suteikiamos 30 kalendorinių dienų tėvystės atostogos, kurias galima skaidyti į ne daugiau kaip dvi dalis. Pasinaudoti mokamomis atostogomis galima, iki vaikui sukanka vieneri metai.

Jeigu vyras reikiamo stažo neįgijo, nes buvo vaiko priežiūros atostogose su kitu vaiku, tokiu atveju stažas skaičiuojamas iš 24 mėnesių laikotarpio, buvusio iki vaikui sukaks 2 metai. Taigi, **tėvystės išmoka vis tiek turės būti mokama.**

Tėvystės išmokų dydis siekia 77,58 proc. nuo darbo užmokesčio „ant popieriaus“. Minimali tėvystės išmoka, įgijus teisę ją gauti 2025 m. sausio mėnesį, negali būti mažesnė nei 440 eurų (neatskaičius mokesčių), o įgijus teisę ją gauti 2025 m. vasario mėnesį ir vėliau, minimali tėvystės išmoka negalės būti mažesnė nei 560 eurų (neatskaičius mokesčių). Maksimalus kompensuojamasis uždarbis tėvystės išmokai negali viršyti 2 šalies vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių, galiojusių užpraeitą ketvirtį iki teisės gauti išmoką atsiradimo dienos, dydžio.

KUR KREIPTIS: į „Sodrą“.

Vaiko priežiūros išmoka dirbusiam asmeniui, kuris prižiūri vaiką

Tėvai gali pasirinkti, ar jie nori vaiką prižiūrėti ir vaiko priežiūros išmoką gauti, iki vaikui sueis 18 mėnesių, ar iki vaikui sueis 24 mėnesiai. Iš jų 2 neperleidžiamus (bendrai 4 mėnesius – du mama, du tėtis) mėnesius vaiką gali prižiūrėti kiekvienas iš vaiko tėvų (įtėvių, globėjų), o likusiu laiku vaikas gali būti prižiūrimas ir išmoka mokama tiek mamai, tiek tėčiui ar įtėviams ir globėjams, tiek nustatytas sąlygas atitinkančiam vienam iš senelių ar buvusiam vienam iš vaiko tėvų nuolatinių globėjų (rūpintojų).

Jeigu vaiką augina tik vienas iš tėvų, jis turi teisę į 2 neperleidžiamus vaiko priežiūros atostogų mėnesius ir turi teisę gauti vaiko priežiūros išmoką už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį. Vienišiemis tėvams išmoka bus mokama paskutinius du mėnesius (siekiant įsitikinti, kad per vaiko priežiūros laikotarpį neatsiras tėvas / motina, įtėvis / įmotė ar globėjas, kuris galėtų pasinaudoti neperleidžiamais mėnesiais).

Svarbu žinoti, kad, nors seneliai ir buvę vaiko tėvų nuolatiniai globėjai (rūpintojai) negali

pasinaudoti mamai ir tėčiui skiriamais neperleidžiamais vaiko priežiūros mėnesiais, jie gali prižiūrėti anūką ir gauti vaiko priežiūros išmoką likusį laiką, jei atitiks nustatytas sąlygas.

Ši išmoka gali būti skiriama apdraustam motinystės socialiniu draudimu asmeniui, kuris dirbdamas mokėjo įmokas ir iki pirmosios vaiko priežiūros atostogų dienos sukaupė ne trumpesnę nei 12 mėnesių motinystės socialinio draudimo stažą per paskutinius 24 mėnesius.

Jeigu vaiką prižiūrintis asmuo reikiamo stažo neįgijo, nes buvo vaiko priežiūros atostogose su kitu vaiku, tokiu atveju stažas skaičiuojamas iš 24 mėnesių laikotarpio, buvusio iki vaikui sukaks 2 metai. Taigi, **vaiko priežiūros išmoka vis tiek turės būti mokama.**

Vaiko priežiūros išmokų dydžiai:

- Kai pasirenkama prižiūrėti vaiką, iki jam sukaks 18 mėnesių, išmokos dydis siekia 60 proc. nuo darbo užmokesčio „ant popieriaus“.
- Kai pasirenkama prižiūrėti vaiką, iki jam sueis 24 mėnesiai, pirmaisiais priežiūros metais išmokos dydis siekia 45 proc. nuo darbo užmokesčio „ant popieriaus“, antraisiais – 30 proc.
- Tiek pirmuoju, tiek antruoju atveju neperleidžiamais vaiko priežiūros atostogų mėnesiais vaiko priežiūros išmokos dydis siekia 78 proc. nuo darbo užmokesčio „ant popieriaus“. Tokio pat dydžio vaiko priežiūros išmoka bus mokama ir už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį, kuri suteikiama tais atvejais, jeigu vaiką augina tik vienas iš tėvų. Vaiko priežiūros išmoka už neperleidžiamų dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį mokama už 62 kalendorines dienas, neatsižvelgiant į tai, ar neperleidžiamų dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalis imama visa iš karto ar dalimis.

Į darbą galima grįžti bet kada ir derinti darbą su išpareigojimais šeimai. Skirsis tik vaiko priežiūros išmokos mokėjimas. Papildomos pajamos nemažina gaunamos išmokos, jeigu išmokos ir papildomų pajamų suma neviršija 100 proc. buvusio vidutinio atlyginimo.

Gyventojai, kurie gauna minimalią vaiko priežiūros išmoką ir kitas papildomas pajamas, gali dirbti, ir išmokos jiems nemažinamos, jeigu vaiko priežiūros išmoka ir kitos papildomos pajamos kartu neviršija minimaliosios mėnesinės

algos. Gyventojai, kurie gauna maksimalią išmoką, gali dirbti ir gauti papildomas pajamas, ir išmoka jiems nemažinama, jeigu vaiko priežiūros išmoka ir kitos papildomos pajamos kartu neviršija buvusio vidutinio atlyginimo, bet **ne daugiau 5 vidutinių darbo užmokesčių dydžio**.

Neperleidžiamais mėnesiais taikoma kitokia taisyklė: jų metu dirbant, išmoka iškart mažinama gautų pajamų suma. Per papildomus du mėnesius, kai vaiką augina tik vienas iš tėvų, vaiką auginantis vienas iš tėvų gali ir dirbti, ir gauti viso dydžio (78 proc.) vaiko priežiūros išmoką.

Savarankiškai dirbantiems asmenims, gaunantiems vaiko priežiūros išmoką, jos dydis nemažinamas, jei asmuo išmokos gavimo laikotarpiu turi savarankiškos veiklos pajamų.

Minimali vaiko priežiūros išmoka, įgijus teisę ją gauti 2025 m. sausio mėnesį, negali būti mažesnė nei 440 eurų (neatskaičius mokesčių), o įgijus teisę ją gauti 2025 m. vasario mėnesį ir vėliau, minimali vaiko priežiūros išmoka negalės būti mažesnė nei 560 eurų (neatskaičius mokesčių).

Maksimalus kompensuojamasis uždarbis vaiko priežiūros išmokai negali viršyti 2 šalies vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių, galiojusių užpraeitą ketvirtį iki teisės gauti išmoką atsiradimo dienos, dydžio.

Vaiko įvaikinimo atveju vaiko priežiūros išmoka mokama ne tol, kol vaikui sueina 18 ar 24 mėnesiai, o 18 arba 24 mėnesius pasirinktinai. Tai reiškia, kad, įvaikinus vyresnį vaiką, vienas iš tėvų gali gauti vaiko priežiūros išmokas 18 arba 24 mėnesius.

Tokia galimybė egzistuoja įvaikinus bet kurio amžiaus vaiką iki 18 metų. Vaiko priežiūros atostogų vaiko įvaikinimo atveju turi būti suteikiamos per 3 mėnesius nuo teismo sprendimo įvaikinti įsiteisėjimo arba sprendimo vykdymo pradžios.

Kai vienoje šeimoje yra keli prižiūrimi vaikai, vaiko priežiūros išmokas už skirtingus vaikus gali gauti keli suaugusieji, jeigu atitinka visus kriterijus.

KUR KREIPTIS: į „Sodrą“.

Vienkartinė išmoka nėščiai nedirbusiai moteriai

Moteriai, kuri nedirbo ir nesukaupė reikiamo motinystės socialinio draudimo stažo, todėl negali pretenduoti į motinystės išmoką iš „Sodros“, likus 70 kalendorinių dienų iki numatomos

gimdymo datos, mokama vienkartinė 450,1 euro dydžio išmoka.

Moteris dėl vienkartinės išmokos gali kreiptis per 12 mėnesių nuo dienos, kai iki numatomo gimdymo buvo likę 70 kalendorinių dienų.

KUR KREIPTIS: į savo gyvenamosios vietos savivaldybę arba prašymą pateikti *spis.lt*

Vienkartinė išmoka vaikui

Kiekvienam gimusiam vaikui Lietuvoje išmokama vienkartinė 770 eurų dydžio išmoka. Gimus vaikui, asmuo dėl vienkartinės išmokos skyrimo gali kreiptis per 12 mėnesių nuo vaiko gimimo dienos.

Ši išmoka priklauso ir įvaikinus vaiką, neatsižvelgiant į tai, ar jau buvo išmokėta vaikui gimus, ar ne. Dėl jos galima kreiptis per 12 mėnesių nuo teismo sprendimo įvaikinti įsiteisėjimo dienos, o skubaus vykdymo atveju – nuo sprendimo vykdymo pradžios.

Jeigu vaikui nustatoma globa šeimoje ar šeimynoje, išmoka priklauso, iki vaikui sukanka pusantrų metų, tačiau tik tuo atveju, jeigu ji nebuvo išmokėta vaikui gimus ar nustačius globą pirmą kartą. Vaiko globėjas dėl vienkartinės išmokos turi teisę kreiptis per 6 mėnesius nuo globos nustatymo dienos.

Išmoka nepriklauso, jeigu vaikas gimė negyvas, yra išlaikomas valstybės ar savivaldybių finansuojamoje įstaigoje, taip pat tais atvejais, kai vienas iš sutuoktinių įsivaikina kito sutuoktinio vaiką.

KUR KREIPTIS: į savo gyvenamosios vietos savivaldybę arba prašymą pateikti *spis.lt*

Vaiko pinigai

Kiekvienam vaikui Lietuvoje kas mėnesį mokama 122,5 euro dydžio išmoka vaikui, arba kitaip – vaiko pinigai. Jie priklauso, iki vaikas sulaukia 18 metų. Išmoka gali būti mokama ir ilgiau, tai yra iki 23 metų, jeigu vaikas mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, įskaitant ir besimokančius profesinio mokymo įstaigose, kai į mokymąsi įtraukta bendrojo ugdymo programa.

KUR KREIPTIS: į savo gyvenamosios vietos savivaldybę arba prašymą pateikti *spis.lt*

Tęsinys – kitame numeryje.

Parengta pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos inf.

LAIKO PLANAVIMO įgūdžiai

Evelina KAVALIUSKAITĖ

Psichologė, VDU doktorantė

Veiksmingas laiko planavimas – tai mokėjimas paskirstyti laiką užduotims, kurias reikia atlikti gerai ir laiku.

Šių dienų darbuotojas parduoda ne vien savo žinias. Pirmiausia jis parduoda laiką. Kad jo neprietrūktų, elkitės išmintingai – planuokite!

- **Mąstykite ir planuokite raštu.** Laiko ir veiklos planavimas raštu padeda ne tik nepamiršti, ką ir kada turite atlikti. Planavimas raštu padeda lengviau nustatyti prioritetus, sudaryti veiklos planą, per daug nenukrypti nuo tikslų siekimo, tai gali būti net kaip savita savidrausmės priemonė. Jei profesinės veiklos ir asmeninio gyvenimo įvykius žymite atskiruose darbo kalendoriuose, darbus, susitikimus planuokite viename ar dviejuose užrašų sąsiuvinuose. Tačiau kuo daugiau užrašų turėsite, tuo labiau tikėtina, kad ko nors nesusižūrėsite, pamiršite. Patogu ir paprasta, jei viename veiklos kalendoriuje žymite darbo užduotis,

profesinius susitikimus, kitas su profesine veikla susijusias pastabas, o kitame – su asmeniniu gyvenimu susijusias detales.

Pagrindinis principas, planuojant savo veiklą ir paskirstant laiką, turėtų būti ne buvimas užsiėmusiam, ilgos darbo valandos, o dėmesio sutelkimas į rezultatus. Dirbti reikėtų ne sunkiai, o išmintingai.

- **Įvertinkite, kad užduotys yra skirtingos svarbos.** Veiksmingai savo laiką paskirstantys ir produktyvumu darbe ir gyvenime pasižymintys žmonės moka atskirti, kurie darbai atneša daugiausia naudos ir juos verta atlikti pirmiausia, kurie darbai gali palaukti, kokiai veiklai iš viso neverta gaišti laiko. **Siūlome užduotis pabandyti skirstyti į kelias kategorijas, pavyzdžiui, dienos darbai, šios savaitės darbai ir užduotys, kurias reikia kada nors atlikti.** Dienos užduotims priskiriami skubūs darbai ir veikla, duodanti daugiausia naudos. Savaitės darbai nėra tokie skubūs, tačiau juos atlikti būtina. O visi kiti – tie, kuriems dėmesio skirsite tuomet, kai bus laiko. Darbų planą, kaip ir bet kokį planą, reikia dažnai peržiūrėti ir, esant būtinybei, koreguoti. Dienos ir savaitės darbus peržiūrėkite kelis kartus per dieną, o užduotis, kurias teks kada nors atlikti, bet nebūtinai artimiausiu metu, – bent kartą per savaitę.

- **Svarbiai veiklai numatykite daugiau laiko.** Planuodami veiklą, nesitikėkite, kad viskas vyks minučių tikslumu. Juk iš patirties žinote, kad taip nebūna. Tai visiškai nereiškia, kad turite pasilikti didelį laiko rezervą užduočiai atlikti. Tiesiog pagalvokite, kokiai veiklai atlikti galite numatyti šiek tiek daugiau laiko. Taip išvengsite nereikalingos įtampos, kad nespėjate atlikti to, ką esate numatę, nenuvertinsite savo sugebėjimų, nenusivilsite savimi. Jei užduotį atliksite greičiau – puiku. Tuomet galėsite laisvą laiką skirti arba poilsiui, arba imtis kitos dienos ar savaitės darbų sąrašo užduoties.

Kad nustatytumėte svarbiausias užduotis, pirmiausia turite atsiminti ir žinoti viską, ką reikia padaryti. Siūlome pasinaudoti paprastu rangavimo principu.

Užduotis	Įvertinimas: 1 – skubu 2 – atlikti šiandien 3 – atlikti šią savaitę 4 – atlikti vėliau

Prisiminę darbą ar atsiradus naujai veiklai, tiesiog įtraukite juos į sąrašą ir iš karto įvertinkite jų svarbą bei atlikimo skubumą. Žinoma, nepamirškite kartą ar kelis kartus per dieną šio sąrašo peržiūrėti – kai kurie prioritetai greitai keičiasi.

- **Darbus atlikite iki galo.** Pavyzdžiui, parengę ataskaitą, ne tik ją išsiųskite, bet ir iš karto surinkite reikalingus parašus, užregistruokite, susekite į segtuvus. Atlikus darbus iki galo, nebereikės sau nuolat priminti, kad ką nors dar turite atlikti. Nesivilks nebaigtų užduočių virtinė, taip pat jūsų veiklos rezultatai taps matomesni, bendradarbiai labiau vertins ir pasitikės, nes žinos, kad esate tas, kuris pradėjęs visuomet ir baigia, neužkrauna savo įsipareigojimų kitiems. Be to, **sustiprės jūsų pasitikėjimas savo jėgomis ir sugebėjimais. Kai ko nors neatliekate iki galo, net jei apie tai ir negalvojate, pasąmonėje vis tiek slypi informacija, kad atlikote ne taip, kaip norite ir kiti tikisi.** Deja, pasąmonė veikia mus, mūsų sprendimus ir veiksmus, kai to nesitikime.

Įvertinkite, kokias užduotis dabar atliekate. Koks turi būti galutinis rezultatas? Ką turite padaryti, kad ne tik padėtumėte pliusiuką, jog užduotis atlikta, bet ir galėtume ja pasidžiaugti ir vėliau prie jos nebegrįžti, neperdaryti ir netaisyti?

Kai kurie žmonės mano, kad veiklos planavimas nėra toks veiksmingas, užima laiko, kai galima ką nors nuveikti. Tačiau praktika rodo, kad laiko ir veiklos planavimas visuomet **pasi- teisina, o sugaištas laikas atsiperka.** To, ką suplanuojate ir pasižymite, ne tik nepamiršite, bet ir lengviau pamatysite, kas svarbu, kokie pagrindiniai jūsų tikslai, kokių veiksmų ir kokia seka turite imtis, kad juos pasiektumėte.

- ✓ Kad suvoktum vienų metų vertę, tapk studentu, kuris metų gale negavo norimo pažymio.
- ✓ Kad suvoktum vieno mėnesio vertę, tapk motina, per anksti pagimdžiusia kūdikį.
- ✓ Kad suvoktum vienos savaitės vertę, tapk savaitinio laikraščio redaktoriumi.
- ✓ Kad suvoktum vienos valandos vertę, tapk įsimylėjėliu, laukiančiu susitikimo.
- ✓ Kad suvoktum vienos minutės vertę, tapk žmogumi, kuris ką tik pavėlavo į traukinį.
- ✓ Kad suvoktum vienos sekundės vertę, tapk žmogumi, kuris ką tik išvengė avarijos.
- ✓ Kad suvoktum vienos milisekundės vertę, tapk sportininku, kuris olimpiadoje laimėjo sidabro, o ne aukso medalį.

Nežinomas autorius

„SODROS“ APŽVALGA: pajamos augo, tačiau darbo rinkos aktyvumas mažėjo

2024 metų paskutinįjį ketvirtį vidutinės darbo pajamos augo panašiu tempu kaip ankstesniais laikotarpiais, tačiau darbo rinkos aktyvumas mažėjo – rodo naujausi „Sodros“ duomenys. Institucija pristatė ir naujausią situaciją dėl moterų ir vyrų pajamų skirtumų.

Antrąjį 2024 metų ketvirtį vidutinės visą mėnesį dirbusių darbuotojų darbo pajamos, nuo kurių sumokėtos socialinio draudimo įmokos, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, padidėjo 231 euru, arba 11,2 proc., ir siekė 2 291 eurą neatskaičius mokesčių. Darbo pajamos į rankas per metus padidėjo 132 eurai, arba 10,3 proc., iki 1 407 eurų.

**Metinė infliacija 2024 m.
gruodį buvo 2,1 proc.**

2024 metų pabaigoje pajamų augimą pajuto

6 iš 10 dirbančiųjų, arba 64 proc. Apie 14 proc. apdraustųjų pajamos per metus sumažėjo.

„Antrus metus iš eilės darbo pajamos augo dešimtadaliu. Minimaliosios mėnesio algos didinimas lemia dėsningumą: kuo mažesnės pajamos, tuo labiau juntamas jų augimas. Daugiau nei pusės žmonių, uždirbančių MMA ir mažiau, pajamos padidėjo daugiau nei 10 proc. Iš tų žmonių, kurių pajamos yra trijų vidutinių darbo pajamų dydžio, augimą galėjo pajusti tik trečdalis“, – sako „Sodros“ *Statistikos, analizės ir prognozės skyriaus patarėja Kristina ZITIKYTĖ.*

Labiausiai augo vyresnių darbuotojų atlyginimai

Sparčiau didėjo vyresnių darbuotojų darbo pajamos. Pavyzdžiui, 51–60 metų amžiaus grupėje augimas siekė 12,4 proc., o 25–30 metų žmonių grupėje – 8,1 proc. Taip nutiko dėl to, kad darbo pajamos labiausiai augo švietimo (20,7 proc.) ir žmonių sveikatos priežiūros (14 proc.) sektoriuose, o tai sritys, kuriose daugiausia dirba vyresnio amžiaus darbuotojai.

„Atlyginimų didinimas mokytojams matyti ir statistikoje: švietimo sektoriuje dirbančių žmonių pajamos padidėjo apie 211 eurų į rankas, nepriklausomai nuo regiono. Kilo tiek pagrindinio ir vidurinio ugdymo, tiek pradinio ir ikimokyklinio ugdymo mokytojų pajamos. Žmonių sveikatos priežiūros srityje didėjo ir gydytojų, ir slaugos specialistų, ir socialinių darbuotojų atlyginimai“, – pažymi „Sodros“ analitikė.

Daugiausia apdraustųjų turinčiuose ekonominiuose sektoriuose – didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje, apdirbamojoje gamyboje, statyboje – pajamos didėjo vidutiniškai 10 proc. Iš šių veiklų išsiskyrė transporto ir saugojimo veikla. Šioje srityje dirba daug tolimųjų reisų vairuotojų: jų darbo pajamos padidėjo apie 18 proc., tačiau išliko palyginti nedidelės – 1 313 eurų, neatskaičius mokesčių.

Daugėjo atleidimų

Darbo rinkos aktyvumas 2024 m. ketvirtąjį ketvirtį buvo mažesnis nei ankstesniais metais: nors priėmimų skaičius išliko stabilus, atleidimų buvo daugiau. 2023 m. teigiamas priėmimų ir atleidimų balansas siekė 26,2 tūkstančio žmonių, **2024 m. priimta tik 1,2 tūkstančio daugiau nei atleista.**

Gruodį bendras apdraustųjų skaičius sumažėjo 0,8 proc., arba 10,2 tūkstančio žmonių, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus. Daugiausia darbuotojų neteko transporto sektoriui – 8,9 tūkstančio, tačiau čia mažėjo ne vairuotojų, o reklamos specialistų skaičius. Apdraustųjų mažėjimas matomas prekybos (8,1 tūkstančio) ir statybos (2,1 tūkstančio) sektoriuose.

Darbuotojų augimas fiksuotas žmonių sveikatos priežiūros srityje – čia per metus darbuotojų skaičius padidėjo 6,2 tūkstančio. Priimta

daugiau slaugos specialistų, asmens sveikatos priežiūros specialistų padėjėjų, socialinių darbuotojų.

Nedarbo išmoka kompensavo iki 80 proc. buvusių pajamų

Dėl silpstančio priėmimų ir atleidimų balanso didėjo nedarbo išmokos gavėjų skaičius. 2024 m. gruodį nedarbo išmoką gavo 83,2 tūkstančio žmonių, arba 5,1 tūkstančio daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus.

Jaunimo iki 30 metų grupėje bedarbių skaičius augo labiausiai – tarp visų to amžiaus apdraustųjų kas dešimtas buvo nedarbo išmokos gavėjas. 41–50 metų amžiaus grupėje tik apie 5 proc. visų apdraustųjų gavo nedarbo išmoką.

„Tai gali būti susiję su tuo, kad jaunimas dažniau dirba sezoninius darbus, darbą derina su mokslais ar drąsiau leidžiasi į naujo darbo paieškas“, – nurodo Kristina Zitikytė.

Dirbantys žmonės, netekę darbo, priklauso mai nuo buvusių pajamų, gali tikėtis skirtingo išmokos dydžio. Nedarbo išmoka gali būti mokama iki 9 mėnesių, tačiau po pirmųjų trijų mėnesių išmokos suma mažėja.

Jei žmogus anksčiau uždirbo 708 eurus į rankas arba gavo minimalų atlyginimą 2024 metais, pirmus tris mėnesius jis gaudavo 573 eurų išmoką, kuri kompensavo apie 81 proc. jo ankstesnio atlyginimo. **Vėliau išmoka mažėjo kas tris mėnesius.**

Vidutinės darbo pajamas turėjusiam žmogui pirmaisiais mėnesiais nedarbo išmoka kompensavo 78 proc. jo buvusio atlyginimo. Vietoje anksčiau uždirbamų 1 407 eurų į rankas jis gavo 1 104 eurų nedarbo išmoką.

Jei žmogaus atlyginimas buvo dviejų vidutinių darbo pajamų dydžio – 2 772 eurai į rankas, jo pirmų trijų mėnesių išmoka praeitais metais būtų maksimali įmanoma – 1 270 eurų, arba apie 46 proc. buvusių pajamų.

Vidutinė nedarbo išmoka 2024 m. gruodį siekė 595 eurus – **tai 12 proc. daugiau nei prieš metus.**

Atotrūkis tarp vyrų ir moterų darbo pajamų: ar situacija keičiasi?

Lietuvoje vyrų ir moterų darbo pajamų skirtumas išlieka, nors pastaraisiais metais

pastebimas nedidelis atotrūkio mažėjimas. Dabar jis siekia 12,9 proc., o prieš metus buvo 13,5 proc.

2024 m. lapkritį moterų vidutinės darbo pajamos augo 11 proc., vyrų – 10 proc., tačiau šiuo metu skirtumas vyrų naudai – 149 eurai į rankas.

Moterų ir vyrų darbo pajamų skirtumams turi įtakos tai, kokiose srityse jie dirba. Pavyzdžiui, finansų, transporto, informacijos ir ryšių sektoriuose dominuoja vyrai, kurie dažniau eina aukštesnes pareigas ir gauna didesnius atlyginimus.

Informacijos ir ryšių srityje skirtumas tarp vyrų ir moterų uždirbamų pajamų siekia 737 eurus į rankas. Tiesa, jie dirba nevienodus darbus. Moterys šioje ekonominėje veikloje dažniau yra rinkodaros ir reklamos specialistės, o vyrai – programinės įrangos ir taikomųjų programų kūrėjai.

Žmonių sveikatos priežiūros srityje atlyginimo į rankas skirtumas yra 642 eurai. Moterys čia dažniau dirba slaugytojomis, o vyrai – gydytojais specialistais.

Mažiausias atotrūkis – švietimo srityje: čia vyrų ir moterų pajamos skiriasi vos 12 eurų. Daugiausia moterų dirba pagrindinio ir vidurinio ugdymo (19 tūkst.) bei ikimokyklinio ugdymo mokytojomis (12 tūkst.). Vyrų daugiau esama tarp pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų (3,3 tūkst.), aukštųjų mokyklų dėstytojų (2,2 tūkst., 40 proc. visų dėstytojų). Švietimo sektoriuje vyrai taip pat dažniau dirba nekvalifikuotą darbą: jie sudaro 52 proc. nekvalifikuotų darbininkų.

Šefas:

– Vakar vėlavote, nes vėlavote autobusas. Užvakar įstrigote spūstyje. Norėčiau sužinoti, ką šiandien pasakysite!

– Šį kartąėjau pėsčiomis, bet priešinis vėjas buvo labai stiprus.

Transporto sektorius – išskirtinis: čia moterys uždirba daugiau

Transporto sektoriuje, kuriame vyrai dominuoja skaičiumi, moterys uždirba daugiau už juos. Vyrų vidutinės pajamos į rankas čia siekia 1 047 eurus, o moterų – 1 172 eurus. Taip yra dėl to, kad vyrai dažniausiai yra sunkiasvorių automobilių vairuotojai, o moterys – reklamos specialistės, buhalterės, vadybos ir organizavimo analitikės.

Didžiuosiuose ekonomikos sektoriuose atotrūkis mažėja, tačiau vis dar siekia 30 proc. Didmeninės ir mažmeninės prekybos sektoriuje, kuriame iš viso yra 214 tūkstančių darbuotojų, moterys sudaro 54 proc. visų dirbančiųjų. Čia vyrų vidutinės darbo pajamos 2024 m. lapkritį buvo 1 240 eurų į rankas, moterų – 1 009 eurai.

Pajamų skirtumas – 231 euras.

Aptarnavimo sektoriuose pajamų atotrūkis mažesnis, bet pajamos – vienos mažiausių rinkoje. Pavyzdžiui, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuje, kuriame dirba 49 tūkstančiai žmonių, moterys sudaro 74 proc. visų darbuotojų. Vyrai čia uždirba apie 894 eurus į rankas, moterys – 808 eurus. Skirtumas siekia 86 eurus.

Moterys rečiau už vyrus vadovauja ir dažniau prižiūri vaikus

Tarp vadovų vyrai sudaro 61 proc., moterys – 39 proc., tačiau moterys dažniau vadovauja sveikatos, švietimo ir finansų sektoriuose, vyrai – statybų, transporto ir technologijų srityse.

Didesnę šeimos priežiūros atsakomybę priima moterys: 88 proc. vaiko priežiūros išmokų gavėjų sudaro būtent jos. Tai gali turėti įtakos darbo užmokesčio pokyčiams ilgalaikėje perspektyvoje.

Mažiau uždirbdamos karjeros metais, moterys gauna ir mažesnes pensijas. Vis dėlto šis skirtumas pamažu traukiasi. 2019 metais vyrų pensijos buvo 20 proc. didesnės nei moterų, o 2024 metais – 16 proc. Šiuo metu vyrų pensija 90 eurų didesnė nei moterų.

Parengta pagal „Sodros“ pateiktą inf.

KOVAS 2025

P	3	10	17	24	31
A	4	11	18	25	
T	5	12	19	26	
K	6	13	20	27	
P	7	14	21	28	
Š	1	8	15	22	29
S	2	9	16	23	30
Sav. 9	10	11	12	13	14

2025 m. kovo mėn. mokesčių sumokėjimo, deklaravimo ir kitų prievolių kalendorius

Kalendorius parengtas pagal 2025 m. vasario 27 d. galiojusias norminius aktus.

Terminas	Prievolė	Pavadinimas
1	2	3
Kovo 17 d.	sumokėti	GPM nuo kovo 1–15 d. išmokėtų sumų, priskiriamų gyventojų A klasės pajamoms
		Pelno mokestį nuo kovo mėn. išmokėtų dividendų
		VSD įmokas (už darbuotojus) už vasario mėn.
		Pelno mokestį nuo per vasario mėn. užsienio vienetams išmokėtų pajamų, apmokestinamų pelno mokesčiu prie pajamų šaltinio
		Akcizus už vasario mėn.
		Privalomuosius atskaitymus nuo žaliavinės medienos ir stačiojo miško pardavimo pajamų už vasario mėn.
		Avansinį nekilnojamojo turto mokestį už 2025 metus
		Avansinį pelno mokestį už 2025 metus
	pateikti	Pelno mokesčio nuo vasario mėn. išmokėtų dividendų deklaracijos FR0640 formą
		Akcizų deklaraciją už vasario mėn.
		SAM pranešimą už apdraustus už vasario mėn.
		Mėnesinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM313 formą
		Užsienio apmokestinamiesiems vienetams išmokėtų pajamų (sumų) ir nuo jų apskaičiuoto pelno mokesčio deklaracijos FR0313 formą
		Privalomųjų atskaitymų nuo žaliavinės medienos ir stačiojo miško pardavimo pajamų už vasario mėn. deklaracijos FR0463 formą
Kovo 20 d.	pateikti	Avansinio pelno mokesčio deklaraciją (FR0430)
		Gaunamų ir išrašomų PVM sąskaitų faktūrų registrų duomenis i.SAF už vasario mėn.
Kovo 25 d.	sumokėti	PVM už vasario mėn.
	pateikti	PVM deklaraciją (FR0600) ir ataskaitą (FR0564) už vasario mėn.
		Formą FR1070 – žemės ūkio produkcijos pirkėjo pradelstas skolas žemės ūkio produkcijos pardavėjams už vasario mėn.
Kovo 31 d.	sumokėti	GPM nuo kovo 16–31 d. išmokėtų sumų, priskiriamų gyventojų A klasės pajamoms
		PSD įmokas savarankiškai dirbantiems asmenims už kovo mėn.

Palmiros horoskopas buhalteriams

KOVO 4-oji, ANTRADIENIS

Palankus laikas dirbti su pinigais – tik neskubėkite. Tinka ieškoti ankstesnių klaidų. Gera proga atnaujinti pažintis.

KOVO 5-oji, TREČIADIENIS

Tinkamas laikas imtis daugiau užduočių. Palanku kreiptis į vadovybę dėl uždarbio ir karjeros perspektyvų. Tinka pasirašyti trumpalaikę darbo sutartį ar keisti darbovietę.

KOVO 6-oji, KETVIRTADIENIS

Gera diena dirbti su nauja informacija. Palanku mokytis ar pasikartoti pamirštus dalykus. Netinkamas laikas pasirašyti darbo sutartį.

KOVO 7-oji, PENKTADIENIS

Palankus laikas iki 9 val. 35 min., kai verta apžvelgti ankstesnius darbus, ieškoti klaidų, jas taisyti. Vėliau – kritinis painiavos metas, nebetinkamas imtis nieko sudėtingo.

KOVO 8-oji, ŠEŠTADIENIS

Iki 10 val. 38 min. tęsis painus vakarykštis laikas, kai būtina atida. Diena puiki imtis remonto darbų. Patartinas didesnis fizinis krūvis, verta daugiau pasportuoti. Nepalankus metas šventėms, pramogoms.

KOVO 9-oji, SEKMADIENIS

Puikus laikas įvairiems susitikimams, šventėms. Tai dovanojimo magijos, labdaros metas, kai dera būti dosniems, atidiems kitų rūpesčiams.

KOVO 10-oji, PIRMADIENIS

Iki 13 val. 23 min. imkitės darbų, kuriuos galite iš karto užbaigti. Tinkamas laikas profesinėms konsultacijoms. Antrąją dienos pusę palanku kreiptis į vadovybę ir aptarti jums svarbų klausimą.

KOVO 11-oji, ANTRADIENIS

Puiki diena keliauti, bendrauti, megzti naujas ar atnaujinti senas pažintis.

KOVO 12-oji, TREČIADIENIS

Tinka imtis sudėtingų užduočių. Tiesa, atidžiau tikrinkite atliekamus darbus – padarytos klaidos bus griežtai vertinamos. Netinkamas laikas kreiptis į vadovybę su prašymais, pasiūlymais.

KOVO 13-oji, KETVIRTADIENIS

Būsime darbingi, pavyks nemažai nuveikti. Prieš priimant atsakingą sprendimą, derėtų labiau paabejoti. Tinkamas laikas pasirašyti ilgalaikius darbo susitarimus. Palankios profesinės konsultacijos.

KOVO 14-oji, PENKTADIENIS

Kritinis metas. Mergelės ženkle stos Mėnulio užtemimas (maksimali fazė – 8 val. 56 min.). Šis užtemimas turės įtakos dirbantiems apskaitos srityje. Būkite atidesni darbų kokybei, tvarkai, režimui ir sveikatai. Nepalanku imtis svarbių užduočių, nepradėkite naujų darbų.

KOVO 15-oji, ŠEŠTADIENIS

Santarvės atgavimo laikas – nepraleiskite progos taikytis. Nors pasitikėjimo pakaks, šiandien nesiaiškinkite santykių. Palanku atnaujinti senus ryšius.

KOVO 16-oji, SEKMADIENIS

Bus lengva bendrauti, gerai jausitės gausiuose susibūrimuose. Vis dėlto švędami nepraraskite saiko.

KOVO 17-oji, PIRMADIENIS

Palankus metas dirbti su dokumentais. Kad ir kuo užsiimsite, neskubėkite, dažniau tikrinkite atliekamus darbus. Palanku kreiptis į vadovybę dėl uždarbio perspektyvų. Sėkmingas metas moterims.

Savaitraščio steigėja ir leidėja bendrovė „Pačiolis“

SAVAITRAŠČIO REDAKCIJA

Vyriausiasis redaktorius
doc. dr. auditorius **Gediminas KALČINSKAS**

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas
auditorius **Gintautas DEVEIKIS**
(finansinė apskaita)

Vaidotas Dauskurdas
(teisė)

Oksana Galin
(mokesčiai)

Marina Gupta
(mokesčiai, i.MAS)

auditorius **Valdas Jagminas**
(buhalterinė menedžmento apskaita)

Vaidotas Narušis
(informacinės technologijos)

Administratorius
Andrej Šadrakov

Maketuotojos:
Ramutė Kalčinskienė
Virginija Keblienė

Kalbos redaktorė
Danguolė Vanagaitė

A.s. LT157044060000914441 AB SEB banke
Leidyklos „Pačiolis“ 2 381 leidinys
Pasirašyta spaudai 2025 02 27
Leidinys tik prenumeruojamas
Ofsetinė spauda.
Rinko ir maketavo leidykla „Pačiolis“
Spausdino BĮ UAB „Baltijos kopija“
Kareivių 13B, Vilnius

- Rankraščiai nerecenzuojami ir negrąžinami.
- Išspausdinti straipsniai gali nesutapti su redakcijos nuomone.
- Visi paryškinimai bei kitokie teksto išskyrimai (taip pat norminiuose aktuose) gali būti atlikti redakcijos.
- Už reklamos ir užsakomųjų straipsnių turinį redakcija neatsako.
- Perspausdinant „Buhalterijos“ straipsnius, būtina nuoroda.

Redakcijos adresas:

Kalvarijų g. 129, LT-08221 Vilnius
tel. (0 5) 2101 266
el. paštas buhalterija@paciolis.lt

Dėl leidinių prenumeratos, platinimo ir reklamos
kreiptis tel. (0 5) 2700 636 arba
el. paštu reklama@paciolis.lt

Galvosūkis SUDOKU

SUDOKU lentelė susideda iš devynių stulpelių ir devynių eilučių, suskirstytų į 9 langelius. Visa lentelė dar suskirstyta į 9 langelių (3×3) kvadratus.

Pagal susitarimą galvosūkiuose naudojami skaitmenys, tačiau matematiniai ryšiai čia nėra svarbūs, taigi galimi galvosūkio variantai naudojant kitus simbolius, pavyzdžiui, abėcėlės raides ar spalvas.

Žaidimo esmė – įrašyti skaitmenis nuo 1 iki 9 į stulpelius, eilutes ir 9 langelių (3×3) kvadratus taip, kad skaitmenys nesikartotų.

	3		8	7	6			
1		2		4		5		
	7				1		8	
8			4			9		7
6	9						1	4
2		7			5			3
	5		2				9	
		4		5		7		1
			7	1	9		2	

3	4	8	9	1	6	2	7	5
2	5	6	3	7	8	9	4	1
7	9	1	5	4	2	6	3	8
1	8	2	4	5	3	7	9	6
6	7	5	2	8	9	4	1	3
9	3	4	1	6	7	5	8	2
5	1	7	6	3	4	8	2	9
8	6	9	7	2	1	3	5	4
4	2	3	8	9	5	1	6	7

Patarimus ir sprendimus rasite interneto svetainėje www.sudoku.lt. Šio galvosūkio atsakymą spausdinsime kitame savaitraščio numeryje.

Galvosūkio SUDOKU, išspausdinto savaitraštyje „Buhalterija“ Nr. 8 (999) vasario 25 d., atsakymas.

Buhalterinės apskaitos programa

CENTAS

PAGRINDINIAI PROGRAMOS PRIVALUMAI:

- PATOGI DARBE
- LENGVAI ĮSISAVINAMA
- VILIOJANTI KAINA

Tel./faks. (8-5) 233 39 37
Mob. (8-699) 4 95 62
www.edlonta.lt

Užs. 1953bam

Įmonės apskaitos ir mokesčių politika bei vidaus tvarkos
BŪTINOS ĮMONEI ne tik todėl, kad jų reikalauja teisės aktai bei VMI!

PASINAUDOKITE MŪSŲ PARENGTAIS PAGALBININKAIS!

Jų padedami pasirengsite ar
atsinaujinsite savo įmonės vidinius reglamentus
LENGVAI, PATOGIAI IR GREITAI.

✓ Profesionalu!
✓ Patikima!
✓ 30 metų patirtis!

SPECIALIOS ELEKTRONINĖS DARBO PRIEMONĖS

ĮMONĖS APSKAITOS IR MOKESČIŲ POLITIKA

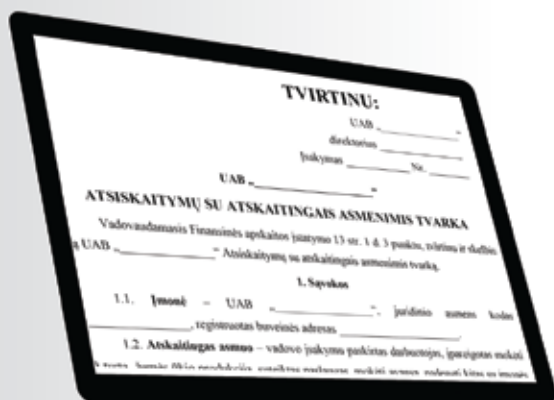
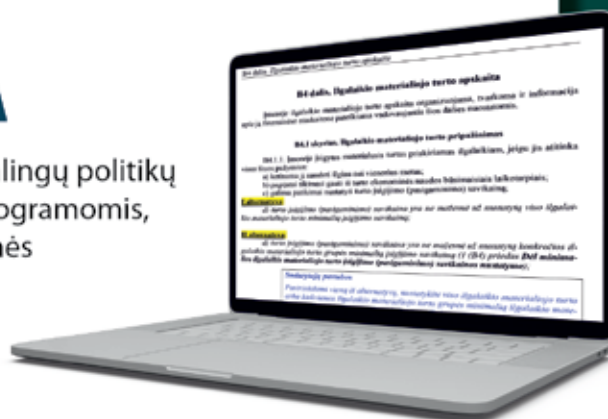
Joje – daugiau kaip **40** kiekvienai įmonei reikalingų politikų
šablonų. Visą medžiagą parengta MS Office programomis,
kad galėtumėte ją lengvai pritaikyti savo įmonės
poreikiams.

Priemonės kaina

iki kovo 31 d. – tik 215 € 375 €

(su PVM). Prekės kodas – AMP7.

Darbo priemone jau pasinaudojo daugiau nei 6000 įmonių!
PASINAUDOKITE IR JŪS!

Buhalterinės apskaitos reglamentavimas įmonėje. BŪTINOSIOS VIDAUS TVARKOS

Joje – daugiau kaip **40** įmonės vidaus tvarkų ir dokumentų
bei jų papildomų šablonų. Visą medžiagą parengta MS Office
programomis, kad galėtumėte ją lengvai pritaikyti savo
įmonės poreikiams.

Priemonės kaina

iki kovo 31 d. – tik 134 € 174 €

(su PVM). Prekės kodas – BVTE.

Darbo priemone jau pasinaudojo apie 2500 įmonių!
PASINAUDOKITE IR JŪS!

Susipažinti su šiomis darbo priemonėmis galite

www.Paciolis.lt

Norėdami įsigyti darbo priemonę, sumokėkite jos kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a. s. LT347044060005977111 AB SEB banke.
Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą** (jį nurodyti prie kainų), **pristatymo adresą**, **tel. numerį** ir **el. paštą**.

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 270 0636, el. p. knygos@paciolis.lt

❓ Abejojate, ar visus mokesčius apskaičiuojate ir sumokate teisingai?

❓ Nežinote, kaip pasinaudoti mokestinėmis lengvatomis?

❓ Nežinote, kaip elgtis VMI patikrinimo atveju?

❓ Nežinote, kaip sumažinti savo atsakomybę mokesčių srityje?

❓ Nežinote, kaip daug laimėti, išvengiant praradimų?

Atsakymai – nuotoliniame seminare

MOKESČIAI: esmė, legalūs mažinimo būdai ir vadyba įmonėje

PIRMĄ KARTĄ VISIEMS įmonių buhalteriams ir vadovams!

- **Pagrindinių įmonės mokamų mokesčių esmė** (tarifai, deklaravimas ir sumokėjimas, mokesčių apskaičiavimo ryšys su buhalterine apskaita).
- **Mokesčių optimizavimas ir mokestinės lengvatos** (optimizavimo ir planavimo galimybės ir būdai, mokestinių alternatyvų ir lengvatų sąrašas, leidžiamų atskaitymų didinimas, neleidžiamų atskaitymų mažinimas, kiti klausimai).
- **VMI mokesčių sumokėjimo ir deklaravimo administravimas** (iMAS esmė, patikimas ir nepatikimas mokesčių mokėtojas, pranešimai VMI, mokestiniai patikrinimai, baudos, palūkanos ir delspinigiai, įmonės vadovo ir mokesčių administratoriaus santykiai, mokesčių tikslinimas ir senatis, susitarimas su VMI dėl mokesčių, mokestinės paskolos ir sumokėjimo atidėjimai).
- **Mokesčių vadyba įmonėje** (įmonės vadovo ir apskaitą tvarkančio asmens (ATA) atsakomybė, vidaus kontrolė ir tvarkos, apskaitos ir mokesčių apskaičiavimo politika įmonėje, mokesčių dokumentai ir registrai).

Seminaras jau parengtas, trukmė – apie 17 ak. val.

LEKTORIAI

aud. doc. dr. **Gediminas KALČINSKAS**, konsultantė ekspertė **Oksana GALIN**, konsultantė ekspertė **Marina GUPTOR**, aud. **Gintautas DEVEIKIS**

Kiekvienas seminaro dalyvis: • gaus kokybišką seminaro vaizdo įrašą • gaus išsamiai parengtą atspausdintą seminaro knygą • išklausti seminarą galės tiek kartų, kiek reikia.

Seminaro kaina „Pačiolio“ 73-ojo seminaro dalyviams ir

savaistraščio BUHALTERIJA prenumeratoriams iki balandžio 20 d. – tik 147 € 195 €

(PVM netaikomas).

Norėdami įsigyti seminarą, sumokėkite prekės kainą į UAB „Pačiolio prekyba“ (į. k. 300807502) a. s. LT347044060005977111 AB SEB banke. Mokėjimo nurodyme įrašykite **prekės kodą (TS_Vmk)**, **pristatymo adresą**, **tel. numerį ir el. pašto adresą**.

Daugiau informacijos – tel. (0 5) 2700 636, el. p. seminarai@paciolis.lt arba

www.Paciolis.lt